

KUNINKAAN TEKIJÄ JA KAKSI KUNINGASTA

Raamattupiirikysymyksiä 1. Samuelin kirjaan

29 opiskelujaksoa, joista 3 voi opiskella kotitehtävänä

Mailis Janatuinen

Sisällysluettelo

Esipuhe

Historiallinen aikataulu

1. Samuelin syntymä (1. Sam. 1)
2. Hanna luopuu lapsestaan (1. Sam. 2a)
3. Papin pojat ovat pahimpia (1. Sam. 2b)
4. Herra herättää Samuelin (1. Sam. 3)
5. Israel menettää armonvälineensä (1. Sam. 4-5)
6. Liitonarkun palauttaminen (1. Sam. 6)
7. Samuel Israelin johtajana (1. Sam. 7)
8. ”Me tahdomme kuninkaan!” (1. Sam. 8-9)
9. Arpa lankeaa Saulille (1. Sam. 10)
10. Saul kuninkaana (1. Sam. 11)
11. Samuelin jäähyväispuhe (1. Sam. 12)
12. Saulin ensimmäinen lankeemus (1. Sam. 13)
13. Nuori sankari Jonatan (1. Sam. 14)
14. Toinen askel luopumuksen tiellä (1. Sam. 15)
15. Salattu kuningas (1. Sam. 16)
16. Daavid ja Goljat (1. Sam. 17)
17. Daavid kuninkaan perheessä (1. Sam. 18)
18. Daavidin pako (1. Sam. 19)
19. Ystävyysliitto (1. Sam. 20)
20. Pappien murha (1. Sam. 21–22)
21. Daavid lainsuojattomana (1. Sam. 23)
22. Sissipäällikkö säästää kuninkaan # (1. Sam. 24)
23. Samuelin kuolema # (1. Sam. 25a)
24. Daavidin toinen ja kolmas vaimo (1. Sam. 25b)
25. Rakasta vihamiestäsi (1. Sam. 26)
26. Daavid filistealaisten joukossa # (1. Sam. 27 ja 29)
27. Saul turvautuu noituuteen (1. Sam. 28)
28. Daavid kostaa amalekilaisille (1. Sam. 30)
29. Saulin ja Jonatanin kuolema (1. Sam. 31)

#-merkillä varustetut opiskelujaksot voi opiskella myös yksityisesti kotitehtävänä.

ESIPUHE

Tervetuloa opiskelemaan 1. Samuelin kirjaa raamattupiirissä! Tämä on dramaattinen kirja, jossa tulee esiin koko elämän kirjo kehdestä hautaan: äidin, lapsen, uskonpuhdistajan, soturin, kuninkaan, ystävän, rakastetun elämä ja kuolema, usko ja luopumus, rakkaus ja viha. Dramaattista on sekä Samuelin ura uskonpuhdistajana että Daavidin nuoruus maanpakolaisena, puhumattakaan nyt Saulin luopumuksesta.

Opas *Kuninkaan tekijä ja kaksi kuningasta* on tarkoitettu uskovien piirejä, ei ilosanomapiirejä varten. (Ilosanomapiireihin voidaan kutsua myös kristinuskosta tietämättömiä ja seurakuntaelämään osallistumattomia ihmisiä. Niitä varten tehtyjä kysymyksiä löytyy toisaalta näiltä verkkosivuilta.)

Jos tätä opasta käytetään, osanottajilla pitää olla perustiedot Raamatusta ja kristinuskosta. Heiltä edellytetään myös tiettyä sitoutumisen tasoa. 1. Samuelin kirjasta ei saa paljoakaan irti, jollei osallistu suunnilleen jokaiseen raamattupiiriin. Jos teillä on piirissänne jäseniä, jotka eivät elämäntilanteensa vuoksi voi tällä tavalla sitoutua, suosittelimme, että käytte heidän kanssaan läpi jonkin evankeliumin.

Käännöksissä on aika paljon eroja, joten vetäjällä on hyvä olla mukanaan molemmat käännökset. Tämän oppaan sanamuoto on uuden käännöksen mukainen. Asteriksi tarkoittaa, että sitaatti tai sana on otettu vuoden 1938 käännöksestä.

Ilosanomapiirin ja Vanhaa testamenttia käsittelevän uskovien raamattupiirin vetämisohjeet eroavat jonkin verran toisistaan. Vanhaa testamenttia opiskeltaessa käydään läpi kokonainen luku kerralla. Siksi teksti luetaan vain kerran läpi, ja sen pituisina jaksoina, joihin se tässä oppaassa on jaettu. Älkää siis lukeko koko lukua läpi aluksi, vaan vain yksi jakso, josta sitten keskustellette. Eniten käsiteltävästä luvusta saa irti, jos osanottajat ovat lukeneet sen kotonaan ennen piiriä.

Suluissa olevia raamatunpaikkoja ei tarvitse katsoa, ellei toisin mainita. Ne on merkitty vain asiasta kiinnostuneita varten. Vetäjällä pitää olla kunnon kartta mukanaan joka kerran. Kaikki paikannimet ja etäisyydet on katsottava kartalta – se tekee käsiteltävän kohdan paljon havainnollisemmaksi. Uuden raamatunkäännöksen kartasta no 3 voi ottaa vaikkapa suurennetun kopion.

Ilmaisen täten kiitollisuuteni Martti Haveriselle, joka innoitti minut tarttumaan 1. Samuelin kirjaan. Samoin sisarelleni Kaijalle ja hänen miehelleen Arnolle sekä isälleni ja äidilleni, jotka kesälomani aikana suostuivat lukemattomat kerrat koekaniineiksi, kun testasin oppaan kysymyksiä. Ennen kaikkea kiitos kuuluu kuitenkin Pyhälle Hengelle, joka on kirkastanut yhä uusia 1. Samuelin kirjan kohtia kirjoittajan sydämelle.

Matinkylässä elokuun viimeisenä päivänä 2004.

Mailis Janatuinen

P.S. Ensimmäisessä kokoontumisessa on mahdollista kuunnella luentoni Samuelin elämästä.

Oppaan voi jakaa seuraaviin osa-alueisiin (jollei piiri voi kokoontua 29 kertaa):

SAMUELIN TARINA (17 kertaa):

1. Samuelin syntymä / 2. Hanna luopuu lapsestaan / 3. Papin pojat ovat pahimpia / 4. Herra herättää Samuelin / 5. Israel menettää armonvälineensä / 6. Liitonarkun palauttaminen / 7. Samuel Israelin johtajana / 8. ”Me tahdomme kuninkaan!” / 9. Arpa lankeaa Saulille / 10. Saul kuninkaana / 11. Samuelin jäähyväispuhe / 12. Saulin ensimmäinen lankeemus / 14. Toinen askel luopumuksen tiellä / 15. Salattu kuningas / 18. Daavidin pako / 23. Samuelin kuolema / 28. Saul turvautuu noituuteen

SAULIN TARINA (18 kertaa):

8. ”Me tahdomme kuninkaan!” / 9. Arpa lankeaa Saulille / 10. Saul kuninkaana / 12. Saulin ensimmäinen lankeemus / 13. Nuori sankari Jonatan / 14. Toinen askel luopumuksen tiellä / 15. Salattu kuningas / 16. Daavid ja Goljat / 17. Daavid kuninkaan perheessä / 18. Daavidin pako / 19. Ystävyysliitto / 20. Pappien murha / 21. Daavid lainsuojattomana / 22. Sissipäällikkö säästää kuninkaan hengen / 24. Daavidin toinen ja kolmas vaimo / 25. Rakasta vihamiestäsi / 27. Saul turvautuu noituuteen / 29. Saulin ja Jonatanin kuolema

DAAVIDIN NUORUUS (13 kertaa)

15. Salattu kuningas / 16. Daavid ja Goljat / 17. Daavid kuninkaan perheessä / 18. Daavidin pako / 19. Ystävyysliitto / 20. Pappien murha / 21. Daavid lainsuojattomana / 22. Sissipäällikkö säästää kuninkaan hengen / 24. Daavidin toinen ja kolmas vaimo / 25. Rakasta vihamiestäsi / 26. Daavid filistealaisten joukossa / 28. Daavid kostaa amalekilaisille / 29. Saulin ja Jonatanin kuolema

KAKSI KUNINGASTA (21 kertaa)

8. ”Me tahdomme kuninkaan!” / 9. Arpa lankeaa Saulille / 10. Saul kuninkaana / 12. Saulin ensimmäinen lankeemus / 13. Nuori sankari Jonatan / 14. Toinen askel luopumuksen tiellä / 15. Salattu kuningas / 16. Daavid ja Goljat / 17. Daavid kuninkaan perheessä / 18. Daavidin pako / 19. Ystävyysliitto / 20. Pappien murha / 21. Daavid lainsuojattomana / 22. Sissipäällikkö säästää kuninkaan hengen / 24. Daavidin toinen ja kolmas vaimo / 25. Rakasta vihamiestäsi / 26. Daavid filistealaisten joukossa / 27. Saul turvautuu noituuteen / 28. Daavid kostaa amalekilaisille / 29. Saulin ja Jonatanin kuolema

Historiallinen aikataulu (Vuosiluvut ovat likiarvoja)

1105 Samuel syntyy

1085 Eeli (98v.) kuolee ja Silon pyhäkkö hävitetään

1050 Saul (30v.) voidellaan kuninkaaksi. Samuel on 55 v.

1040 Daavid syntyy

1025 Daavid (15v.) voidellaan kuninkaaksi. Samuel on 80 vuotta, Saul 55, Jonatan n. 25.

1020 Samuel kuolee 85 vuoden ikäisenä

1010 Saul (70) ja Jonatan (40) kuolevat, Daavid (30) nousee valtaistuimelle Hebronissa.

1. SAMUELIN SYNTYMÄ 1. Sam. 1:1–23

Aluksi: Tuomarien hallitessa kukin Israelin 12 heimosta päätti itse omista asioistaan. Pyhäkköeltä sijaitsi Silossa, Efraimin vuoristossa, jonne kansa kokoontui uskonnollisiin juhliin. Kansan opetus oli tuomarien aikana kuitenkin laiminlyöty ja ”jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein” (Tuom. 21:25). Moraalinen rappio rehotti sekä perheissä että papiston keskuudessa. Tuomarien kirja kertoo 12 tuomarista ja Samuelin kirja lisää heihin vielä kaksi viimeistä: Eelin ja Samuelin.

Samuel oli siis Israelin **viimeinen tuomari ja ensimmäinen varsinainen profeetta** siinä jatkumossa, joka päättyi Johannes Kastajaan (Apt. 13:24).

Jakeet 1–8

Jakeiden taustaa: Elkana oli Kehatin sukuhaaraan kuuluva leeviläinen (1. Aik. 6:22–26). Leeviläisten piti käydä pyhäkköeltä suorittamassa palvelutehtäviä 25–vuotiaasta 50 vuotiaaksi (4. Moos. 8:23–26). Ramataim eli Rama sijaitsi noin 7 km pohjoiseen Jerusalemita. Ramasta oli noin 30 kilometrin matka vuoriston yli Siloon (ks. kartta!).

- Herra oli säätänyt yksiavioisuuden jo luomiskertomuksen yhteydessä (1. Moos. 2:24). Miettikää eri syitä, miksi sitä ei noudatettu tuohon aikaan?
- Hannan nimi mainitaan jakeessa 2 ensiksi; siitä voimme päätellä, että hän oli ensimmäinen vaimo. Miettikää millainen Hannan avioliitto oli ollut niinä vuosina, kun hän oli Elkanan ainoa vaimo? (ks. myös jae 8)
- Miten Hannan avioliitto ja jumalasuhteet muuttuivat, kun lapsia ei alkanut syntyä?
- Huomatkaa, ettei Elkana osallistunut hedelmällisyysriiteihin Baalin tempeleissä, mikä oli valittavan yleistä israelilaistenkin keskuudessa tuohon aikaan. Luuletteko, että Hanna suostui Peninnan tuloon, vai tapahtuiko se vastoin hänen tahtoaan? Perustelkaa kantanne.
- Miettikää tilannetta Peninnan kannalta: häitä ja avioliiton arkipäivää (. (Miksi hän suostui toiseksi vaimoksi? Miten miehen käytös vaikutti hänen elämäänsä ja tunteisiinsa)?
- Mitä akeet 3–5 Elkanasta osoittavat?
- Keskustelkaa jakeiden 6–8 pohjalta Elkanan perhe-elämästä.
- Onko mielestänne tässä perheessä joku ”roisto” ja jos on niin kuka?
- Miten sinä olisit käyttäytynyt Peninnan sijassa? Miten sinä olisit käyttäytynyt Elkanan sijassa? Entä Hannan?
- Miten tämä perhetilanne vaikutti Peninnan lasten elämään?
- Moni mies on historian kuluessa koettanut rakastaa kahta naista samalla kertaa. Onko se mielestänne mahdollista ja jos on, niin missä tilanteessa?
- Yksiavioisuuden ovat länsimailla korvanneet irtosuhteet, avioliitot ja pätkäavioliitot. Mitä seurauksia siitä on kansamme elämään?

Jakeet 9–23

Jakeiden taustaa: Nasiirilupauksen tehnyt mies ei saanut käyttää alkoholia, ei leikata hiuksiaan eikä mennä hautajaisiin. Yleensä lupaus annettiin vain tietyksi ajanjaksoksi (jae 11, vrt. 4. Moos. 6:1–21).

- Mitä Hanna oikein lupasi Herralle? Miettikää jakeiden 9–11 eri puolia.
- Voisitko sinä jossain olosuhteissa luopua vapaaehtoisesti neljävuotiaasta lapsestasi tai siitä ihmisestä, joka on sinulle kaikkein rakkain? Perustele vastauksesi.
- Mikä ero on siinä, että antaa rakkaansa Herralle tai että antaa hänet vaikkapa tieteelle/ taiteelle/ urheilulle/ Nokialle tms?
- Miksi tämä humala-keskustelu on kirjoitettu Raamattuun (12–16)?
- Mikä vapautti Hannan hänen suuresta tuskastaan jo ennen kuin hän oli saanut rukousvastauksen (17–18)?
- Mitä me voisimme oppia Hannan esimerkistä niitä päiviä varten, jolloin itse olemme syvästi onnettomia?
- Kuvittele Hannan tunteita sillä hetkellä kun hän tajusi olevansa ranskaana (19–20)?
- Miksi Hanna ei lähtenyt miehensä mukana Siiloon silloin, kun Samuel oli vielä kotona (21–23)?
- Luuletteko, että Hanna jossain vaiheessa harkitsi lupauksensa peruuttamista? Perustelkaa mielipiteenne.

Lopuksi: Taivaallinen Isä luopui vapaaehtoisesti Pojastaan, kuten Hanna Samuelista, ja lähetti hänet maan päälle pahojen ihmisten keskelle. Ilman Hannan uhria Israelissa ei olisi ollut uskonpuhdistusta; ilman Jumalan uhria meillä ei olisi taivasouutta. Ilman meidän uhriamme ei ilosanoma Jeesuksesta leviä muiden kansojen keskuuteen.

2. HANNA LUOPUU LAPSESTAAN 1:24–2:21

Aluksi: Rinnasta vieroitus tapahtui tuohon aikaan 3–4 vuoden iässä. Eeli oli Aaronin jälkeläinen, siis ylipappi, mutta toimi samalla myös tuomarina.

Jakeet 1:24–28

- Miten Hanna oli ehkä valmistanut lastaan tulevaan eroon (24)?
- Mieti, mitä vaikeuksia 3–4 vuotiaan lapsen jättämisessä temppeliin oli (25–28)?
- Vertaa toisiinsa Hannan suhtautumista Samueliin ja omaa suhtautumistasi lapseesi/ lapsenlapseesi. Mitä eroja, mitä yhtäläisyyksiä havaitset?
- Mikä saa ihmisen antamaan rakkaimpansa Jumalalle? Miettikää mahdollisimman monta asiaa?
- Mitä tämä uhri osoittaa Hannan uskosta Jumalaan?
- Miksi Jumalan valtakunnan työtä ei voi tehdä ilman uhria meidänkään päivinäme?

Jakeet 2:1–11

Jakeiden taustaa: Jakeessa 10 esiintyvä sana ”voideltu” on hepreaksi Messias, kreikaksi Kristus. Tämä on koko Raamatun ensimmäinen viittaus kuninkaaseen, joka on Herran voideltu. Marian kiitosvirttä ei tarvitse lukea tässä yhteydessä (Luuk. 1:46–55).

- Miettikää eri mahdollisuuksia, milloin Hanna sepitti kiitosvirtensä (1 ja 11)?
- Mikä oli Hannan suurin ilonaihe (1–2)?
- Mitä Hanna oli oppinut Herran toimintatavoista (3–8)?
- Mitä Hanna uskoi Herran voidellusta (suomeksi: Messiaasta, jae 10 b)?
- Mikä on mielestäsi Hannan kiitosvirren pääsanoma?
- Jeesuksen äiti Maria lainasi omassa kiitosvirressään Hannan psalmia. Mikä Marian ja Hannan tilanteessa oli samaa?
- Miettikää, millaista Hannan oli palata kotiin, jossa ei enää ollut pikku Samuelia (2:11)?
- Millaista uskon koulua Hanna joutui käymään jätettyään poikansa Siiloon?
- Mitä Hanna voi tehdä poikansa hyväksi sen jälkeen, kun oli tästä eronnut?
- Mitä tämä kohta opettaa meille sitä tilannetta varten, kun emme voi olla ohjaamassa ja auttamassa lapsiamme?
- Voiko pikku Samuelin ero äidistä sujua mielestäsi niin, ettei hänelle jäänyt siitä traumoja?
- Mieti, millaista pikku Samuelin elämä olisi ollut erossa äidistään, jollei hän olisi osannut rukoilla (1:28, katsokaa molemmat käännökset)?

(Jakeet 12–17 käsitellään myöhemmin, nyt niitä ei tarvitse lukea)

Jakeet 18–21 ja 26

Jakeiden taustaa: Pellavakasukalla (18) ei tässä tarkoiteta ylimmäisen papin pukua. Joskus harvoin kasukkaan pukeutuivat muutkin kuin papit (2. Sam. 6:14). Samuelhan ei ollut pappi, vaan leeviläinen.

- Millaisen kuvan nuoresta pojasta piirtävät jakeet 18, 21b ja 26 eteemme?
- Millainen oli lapsen arki oli temppelissä vanhan Eelin ja hänen jumalattomien poikiensa luona? (Ks. myös jaetta 22, jota käsitellään enemmän ensi kerralla.)
- Mistä johtuu, ettei ympäristön jumalattomuus tarttunut pikku Samueliin (26)?
- Millä mielellä Hanna kutoi kangasta ja ompeli viittaa Samuelille (19).
- Millaisia ne päivät ehkä olivat, jotka Hanna kerran vuodessa vietti Siilossa (19)?
- Miten Hannan elämä muuttui, kun hänelle syntyi vielä viisi lasta (20–21)?

Lopuksi: ”Jeesukselle karttui ikää ja viisautta; Jumalan ja ihmisten suosio seurasi häntä” (Luuk. 2:52). Jos vertaamme jaetta 26 Luukkaan luonnehdintaan, niin huomaamme, että nuori Samuel oli nuoren Jeesuksen ennakkokuva. Molemmat rakastivat Herran huonetta ja tahtoivat olla siellä mieluummin kuin missään muualla. Molempia myös seurasi Jumalan ja ihmisten suosio.

3. PAPIN POJAT OVAT PAHIMPIA 2:12–17 ja 22–36

Aluksi: Eelin pojat eivät välittäneet Mooseksen laista, jonka mukaan Herralle piti antaa kustakin uhrista rasva; papit saivat ottaa uhrieläimen rintakappaleen ja oikean reiden (3. Moos. 7:29–35).

Jakeet 2:12–29

Jakeiden taustaa: Jae 12 kuuluu kirjaimellisesti: Eelin pojat eivät tunteneet Herraa. Eelin perheessä syötiin hyvin, ks. jae 4:8. Efordista/kasukasta puhumme myöhemmin enemmän (28). Nyt sivuutamme sen pelkällä maininnalla. Kanaanilaisissa pyhäköissä saatiin myös seksipalveluja, mutta se oli kauhistus Herralle (22).

- Mitä pappien käytös ehkä vaikutti pyhäkössä kävijöiden uskonelämään (13–16, 22b)?
- Mitä Eelin olisi pitänyt tehdä poikiensa ollessa vielä lapsia, että he olisivat oppineet pelkäämään Jumalan pyhyyttä?
- Mitä ajattelette Eelin nuhdesaarnasta aikuisille pojilleen (22–25)?
- Mitä Eelin olisi pitänyt tehdä tässä vaiheessa kuullessaan poikiensa synneistä (22–25)?
- Miksi pastorit Hofni ja Pinehas eivät pelänneet Jumalan rangaistusta (17)?
- Miksi nimenomaan uhriin (eli armonvälineeseen) kajoaminen on erityisen vakava synty Jumalan silmissä (17)?
- Meidänkin aikanamme papit saattavat rikkoa kymmentä käskyä vastaan ja mitätöidä Jumalan sanan. Mitkä eri syyt ovat vaikuttaneet siihen, että Jumalan pelko on heiltä hävinnyt?
- Miksi perhekunnan kurissa pitäminen oli äärimmäisen tärkeää vanhan liiton papeille ja on sitä myös uudessa liitossa (2. Tim. 3:1–5)?
- Mitä tapahtuisi, jos meidän kirkkomme kirkkoherroilta, piispoilta ja papeilta vaadittaisiin samaa kuin Jumala vaati tässä Eeliltä?
- Miksi Eelin kasvatus onnistui Samuelin kohdalla, mutta ei hänen omien poikiensa kohdalla?

Jakeet 30–35

Jakeiden taustaa: Jumalan mies ennustaa ajasta, jolloin Eelin sukuhaara menettää pappistehtävänsä. Ennustus toteutui 130 vuotta myöhemmin, kun Salomo siirsi ylipapin tehtävät toiselle Aaronin sukuhaaralle (1. Kun. 2:26–27). Uhri oli vanhan liiton armonväline; uuden liiton armonvälineitä ovat Raamattu, kaste ja ehtoollinen.

- Millaisia onnettomuuksia Jumalan mies ennustaa Israelille ja Eelin suvulle (30–34)?
- Miltä Eelistä tuntui ehkä kuulla tämä ennustus?
- Miten Eelin poikien synty muistuttaa Pyhän Hengen pilkkaa (2:17; 3:14 ja Hepr. 10:26)?

Lopuksi: Jae 35 tarkoittaa Sadokin pappissukua, mutta myös Jeesuksen ylimmäispapillista tehtävää. Jeesushan toimii tälläkin hetkellä meidän ylimmäisenä pappinamme taivaan pyhäkössä (Hepr. 6:20). Uudessa liitossa jokainen kristitty on pappi, joka saa toimittaa hengellisiä uhreja ja julistaa Jumalan suuria tekoja (1. Piet. 2:5 ja 9)?

4. HERRA HERÄTTÄÄ SAMUELIN 1. Sam. 3:1–18

Aluksi: Ilmeisesti pyhäkön lamppu päästettiin sammumaan aamuyöllä, vaikka se ei lain mukaan olisi saanut sammua ollenkaan (2. Moos. 27:21). Emme tiedä, kuinka vanha Samuel oli tässä tilanteessa, mutta juutalainen historioitsija Josefus arvioi hänet 12-vuotiaaksi.

Herra puhui Israelille harvoin (1b). Tuomarien aikakautena oli profeettoja ollut vain kaksi. Jumalan sanaa kirjoitetussa muodossa oli ehkä jonkin verran saatavilla, mutta sitäkään eivät papit ilmeisesti liiemmin opiskelleet. Niinpä Jumalalla ei ollut mitään mahdollisuuksia puhua kansalleen. Huomatkaa, että Raamatun profeettojen saamat sanomat olivat 100”näyt” ovat parhaimmillaankin vain Jumalan sanan tulkintaa.

Jakeet 1–7

- Miten Jumalan kansan elämään vaikuttaa se, ettei Jumalalla ole mitään kanavia, joiden kautta hän voisi sille puhua (1)?
- Miksi Herra ei antanut sanomia Eelille?
- Minkä verran luulette 4–12 vuotiaan pojan ymmärtäneen siitä Jumalasta, jota hän palveli (1b)?
- Miten Eelin sokeus vaikutti Samuelin arkipäivään (2)?
- Minkä käsityksen saat Eelin ja Samuelin väleistä – olivatko ne etäiset vai läheiset (3–6)?
- Mitä nämä jakeet paljastavat meille Samuelin luonteesta?
- Mitä ajattelet jakeesta 7?
- Millaisia tunteita liikkui ehkä pojan sydämessä, kun hän tajusi, ettei hänen kuulemansa ääni tulekaan ihmisen suusta (8–10)?
- Millaiset asiat saattavat estää meitäkin kuulemasta sitä, mitä Herra tahtoi meille puhua?

Jakeet 11–18

- Miksi Herra tahtoi paljastaa näin kauheita asioita 12-vuotiaalle pojalle (11–14)?
- Miten Samuel suhtautui kuulemaansa Jumalan sanaan (10, 15)?
- Miksi Herra tahtoi rangaista Eelin sukua julkisesti, ei salaa (11)?
- Mikä Eelin suvun rikoksessa oli niin vakavaa, ettei sitä koskaan sovitettaisi (14)?
- Mitä tarkoittaa Jumalan pilkkaaminen*/ halventaminen meidän aikanamme (13)?
- Pitäisikö Jumalan pilkkaaminen mielestänne kieltää valtion lainsäädännössä, kuten ennen tehtiin?
- Luuletteko, että Samuel sai unen päästä kiinni loppuyön aikana? Jollei saanut, niin mitä mieltä (15)?
- Mitä Samuelille olisi tapahtunut, jollei hän olisi uskaltanut kertoa Eelille Herran sanomaa (16–18)?
- Mitä Eelin vastaus osoittaa hänen uskostaan (18)?

Jakeet 3:19–21–4:1a

Jakeiden taustaa: Danista Bersebaan tarkoittaa samaa kuin Utsjoelta Hankoon (20).

- Mitä tapahtuu, jos profeetta erehtyy profetioissaan silloin tällöin? Mitä nuoresta Samuelista osoittaa, ettei hänelle koskaan käynyt niin (19)?
- Onko meidän kirkossamme mielestänne ollut joskus joku Samuelin kaltainen profeetta?
- Mikä esti Samuelia ylpistymästä suuresta maineestaan?
- Miten Israelin kansan elämä muuttui tästä lähtien (3:1, vrt. 4:1a)?

Lopuksi: Samuel oli Jeesuksen ennakkokuva profeettana (Apt. 3:22). Kuten Samuel sai sanomansa Herralta, niin myös Jeesus ilmoitti ihmisille sen sanoman, jonka oli Isältään kuullut.

5. ISRAEL MENETTÄÄ ARMONVÄLINEENSÄ 1. Sam. 4–5

Aluksi: Filistealaiset ilmestyivät Välimeren rannikolle toisen vuosituhannen loppupuolella eKr. He perustivat rannikkokais-taleelle viisi kaupunkivaltiota (Gazan, Askelonin, Asdodin, Ekronin ja Gatin) ja koettivat koko ajan valloittaa lisää maata israelilaisilta. Tuomarien ajasta lähtien Israel oli käynyt sotaa filistealaisten kanssa.

Eelin pojat olivat halveksineet armonvälinettä eli uhria. Seuraukset olivat kauheat: Israel menetti armonvälineensä eli liiton arkun, jonka päälle ylimmäisen papin oli määrä pirskottaa uhriverta suurena sovituspäivänä. Liiton arkku oli Herran valtaistuinin kansansa keskellä ja samalla paikka, missä hänet voitiin kohdata. Herran kirkkaus seurasi arkkua. Kun arkku hävisi, hävisi kirkkauskin.

(Tällä kertaa käsiteltävänä on enemmän kuin 30 jaetta, ja siksi raamatunkohdat voidaan tarvittaessa lukea hiljaa ajan säästämiseksi.)

Jakeet 4:1b-11

Jakeiden taustaa: ”Kun se on mukanamme...” voitaisiin kääntää: ”Kun hän on mukanamme...” (3) Arkkuun ei saanut koskea kukaan muu kuin pappi tai leeviläinen kuolemanrangaistuksen uhalla. Israelilaiset käyttivät yhdestä Jumalasta nimeä ”Elohim”, joka on oikeastaan kieliopillinen monikkomuoto. Vanha käännös käyttää jakeissa 7–8 yksikkömuotoa, uusi monikkömuotoa.

- Miksi Herra ei auttanut kansaansa sodassa – miettikää mahdollisimman monta syytä (1–2)?
- Auttoiko Herra mielestänne Suomea viime sodissa? Jos auttoi, niin miksi?
- Mikä väärinkäsitys israelilaisilla ehkä oli liiton arkun vaikutuksesta ja tehtävästä (3–4)?
- Mitä Israelin miesten olisi pitänyt tuossa tilanteessa tehdä sen sijaan että he hakivat arkun taistelukentälle?
- Mitä jae 5 meille osoittaa?
- Miksi filistealaisten reaktio tuntuu ensin yllättävältä (6–9)?
- Mitä luulette israelilaisten ajatelleen, kun filistealaiset eivät kuolleetkaan koskiessaan arkkuun (10–11)?
- Miettikää, mitä se merkitsi Israelin uskolle ja elämälle, että arkku oli menetetty – ehkä iäksi? (ks. myös jae 21)
- Mitä israelilaiset ehkä pitivät syynä siihen, että Herra oli antanut arkun joutua vihollisen valtaan?

Jakeet 12–18

Jakeiden taustaa: Katsokaa kartalta Afekin sijainti: 35 km Siilosta luoteeseen vuoriston toisella puolella (1). Herran kirkkaus/kunnia on hepreaksi sama sana **kabod** (21–22).

- Kuinka kauan luulette juoksijan viipyneen tuohon aikaan Afekin ja Silon välillä (12)?
- Mitä osoittaa Eelistä se, että hän huolehti enemmän arkusta kuin pojistaan (13)?
- Luuletteko, että Eeli oli valmistautunut poikiensa kuolemaan, koska oli saanut tiedon siitä jo etukäteen (14–17, vrt. 2:34)?
- Millä sanoilla luonnehtisit tämän Israelin toiseksi viimeisen tuomarin uskoa, elämää ja kuolemaa (19)?

Jakeet 19–22

- Miettikää Eelin miniän elämää jumalattoman ja naiseen menevän papin vaimona. Mitä hänen elämänsä ja kuolemansa meille opettaa?
- Samuelia ei mainita tässä luvussa, mutta hän oli kuitenkin Silossa kaiken tämän tapahtuessa. Miten nuori profeetta ehkä koki arkun ryöstön?
- Soveltakaa lukua 4 meidän kirkolliseen tilanteeseemme.

Jakeet 5:1–12

Jakeiden taustaa: Asdod, Gat ja Ekron ovat siis filistealaisia kaupunkivaltioita, joiden keskinäinen välimatka on alle 20 km. Ne muodostavat keskenään kolmion.

- Mitä luulette Dagonin temppelin tapausten vaikuttaneen filistealaisten uskoon (2–7, ks. myös jae 4:8)?
- Missä vaiheessa filistealaiset tajusivat, ettei kysymys ollut sattumasta, vaan Israelin Jumalan toiminnasta (6–9)?
- Miksi filistealaiset eivät hylänneet omia jumaliaan, vaikka näkivät niiden heikkouden?
- Kuvitelkaa, miltä Ekronissa näytti vähän aikaa arkun saavuttua sinne (10–12)?
- Mitä nämä jakeet opettavat meille Jumalan toimintatavoista?
- Mitä israelilaiset ehkä ajattelivat kuullessaan huutoa filistealaisten kaupungeista?
- Mitä tämä tapaus opetti Samuelille, kun hän myöhemmin pääsi siitä selville?
- Mitä nämä jakeet opettavat meille armonvälineen vaikutuksesta a) uskoviin b) epäuskoihin?

Lopuksi: Liiton arkussa säilytettiin lain tauluja. Niiden päällä oli kultainen kansi, ”armonistuin”, jolle pirskotettiin verta syntien anteeksisaamiseksi suurena sovintopäivänä. Jeesus on kuin liiton arkku. Hän täytti lain puolestamme ja hänestä tuli myös armonistuin, joka peittää syntimme Jumalan silmiltä (Room. 3:25*).

6. LIITONARKUN PALAUTTAMINEN 1. Sam. 6:1–7:7:1

Aluksi: Liiton arkku oli akasiapuusta tehty 1,25 m pitkä ja 75 cm leveä laatikko, joka oli päällystetty kullalla sisältä ja päältä. Siinä oli neljä kultarengasta, joiden läpi pistettiin kantotangot. Arkun kansi (1,25 x 0,75 m) oli tehty puhtaasta kullasta, ja kannen päälle oli taottu kaksi kerubia kasvot vastakkain ja siivenkärjet toisissaan kiinni. Arkku, sen kansi ja kerubit sisälsivät arviolta kymmeniä kiloja puhdasta kultaa, voipa mennä yli sadankin kilon. (2. Moos. 25:10–22).

Filistealaisten tauti oli ehkä paiseruttoa, koska rotat/hiiret sitä levittivät.

Jakeet 1–12

- Miettikää eri syitä, miksi filistealaiset eivät vieneet arkkua omin käsin Israelin puolelle (1–2)? (Mitä olisi voinut tapahtua, jos ryhmä filistealaisia olisi ilmestynyt arkun kanssa Israelin rajalle?)
- Mitkä seikat vaikuttivat filistealaisten pappien ja tietäjien vastaukseen (3–6)?
- Miten naapurikansat voivat vielä monen sadan vuoden kuluttua olla selvillä siitä, mitä Egyptissä oli tapahtunut (6, vrt. 4:8)?
- Miksi lahjan piti olla kultaa (4)?
- Mitä filistealaiset halusivat saada aikaan antamalla Israelille kultapaiseet ja kultaiset rotat?
- Lasekkaa suunnilleen, paljonko kultaa rottiin ja paiseisiin oli käytettävä?
- Ekronista Bet-Semesiin on matkaa noin 25 km loivaa ylämäkeä. Kuinka kauan suunnilleen lehmät kävelevät tuollaista matkaa (9)?
- Luuletteko, että tietäjät itse hämmästyivät nähdessään lehmien käyttäytymisen (9–14)?
- Montako sellaista seikkaa löydätte näistä jakeista, jotka tekevät lehmien käyttäytymisen erittäin epätodennäköiseksi (10–14)?
- Mitä filistealaiset joutuivat itse asiassa myöntämään palauttaessaan arkin?
- Minkä vaikutelman saat tämän ja edellisen luvun perusteella filistealaisista?

Jakeet 13–18

Jakeiden taustaa: Bet-Semes oli Joosuan aikaan määrätty pappiskaupungiksi, jossa asui leeviläisiä. Vain heillä oli lupa koskea arkkuun. Yksi ihme tässä arkun palauttamisoperaatiossa olikin siis se, että lehmät kulkivat suoraa päätä pappiskaupunkiin ja pysähtyivät sinne. Väki oli pellolla korjaamassa vehnää, oli siis menossa huhti-toukokuu.

- Kuvitelkaa, mitä Bet-Semesin viljankorjaajat sanoivat toisilleen nähdessään arkun ilmestyvän mäen takaa lehmien vetämissä vaunuissa?
- Mitä filistealaiset päämiehet kertoivat tapauksesta kukin omassa kaupungissaan (16)?

Jakeet 6:19–7:1

Jakeiden taustaa: ”Mutta Herra iski kuoliaaksi 70 Bet-Semesin miestä, koska he olivat katsoneet Herran arkun sisään.” Näin englanninkielinen NIV kääntää tämän vaikeaselkoisen jakeen, ja sen mukaan mekin siitä keskustelemme. (Hepreankielisessä tekstissä esiintyy myös sana 70000, mutta se on väärässä kieliopillisessa muodossa.)

- Miksi Herra oli niin tarkka siitä, ettei arkun sisään saanut katsoa – mitä hän tahtoi opettaa sillä itsestään?
- Mikä ero on meidän aikamme Jumala-kuvassa ja tekstimme Jumala-kuvassa?
- Miksi meidän aikamme ei kirkossa opeteta Jumalan pyhyyttä?
- Mitä tapahtuu kansalle, joka kyllä kuuluu suurimmaksi osaksi kirkkoon, mutta ei tunne Jumalan pyhyyttä?
- Kirjat-Jearim sijaitsi parinkymmenen kilometrin päässä Bet-Semesistä (ks. karttaa!). Miettikää millaista elämä oli Abinadabin talossa seuraavat 80 vuotta, kun heillä oli arkku säilytettävänä.

Lopuksi: Jumala kätkeytyi Kaikkein Pyhimmän pimeyteen – siihen asti kun Jeesus tuli. Jumalan kasvoja ei kukaan saanut katsella – ennen kuin Jeesus tuli. Sitten hän tuli niin lähelle, että ihmiset saattoivat katsoa, koskettaa, rakastaa, vihata häntä – jopa lyödä hänet ristille.

7. SAMUEL ISRAELIN JOHTAJANA 1. Sam. 7:2–8:2

Aluksi: ”Hän hylkäsi asumuksensa, Siilon pyhäkön, teltan, jonka oli asettanut ihmisten keskelle. Hän antoi voimansa tunnuksen joutua saaliiksi, jätti pyhän arkkunsa vihollisen käsiin . . . papit kaatuivat vihollisen miekkaan. . .” (Psalmi 78:56–61). Myös Jeremia 7:12,14 mainitsee Silon hävityksen. Nämä kaksi kohtaa ovat ainoat koko Raamatussa, jotka kertovat, että arkun poissa ollessa myös Silo tuhoutui. Sitä meille ei kerrota, kuka sen tuhosi. Oli menossa noin vuosi 1085.

Ilmestysmaja pelastettiin Silon hävityksen tieltä Nobiin (muutama km Jerusalemissa pohjoiseen), jonne myös papit siirtyivät asumaan. Tuntuu oudolta, ettei arkkua koskaan tuotu Nobin ilmestysmajaan. Sen puuttuessa pyhäköllä ei ollut enää samantilaista merkitystä kuin ennen. Vasta Daavid kävi noutamassa arkun Kirjat-Jearimista Jerusalemiin valloitetuun kaupunkiin v. 1003. Salomo siirsi arkun rakentamansa temppelin kaikkein pyhimpään v. 966.

Itse asiassa ilmestysmaja on Jeesuksen ennakkokuva. ”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme” – tämä Johanneksen evankeliumin sana voitaisiin kääntää: ”Sana tuli lihaksi ja levitti telttamajan meidän keskellemme.”

Jakeet 7:2–6

Jakeiden taustaa: Yhtäkkiä parikymppinen Samuel tajusi olevansa vastuussa koko Israelin uskonnollisesta elämästä. Pappissuku oli pois pelistä; Eelin elossa olevat jälkeläiset olivat vielä lapsia. Kaksi vuosikymmentä sivuutetaan nyt yhdellä jakeella (2). Jakeessa 3 on referoidaan Samuelin uskonpuhdistussuaraa, jota hän varmaankin saarnasi 20 vuoden ajan. Mispa sijaitsi noin 7 km Jerusalemissa pohjoiseen Betlehemin heimon alueella (5). Uskonpuhdistusjuhlan aikaan Samuel oli noin 40 vuotta vanha.

- Miettikää eri syitä, miksi israelilaiset kääntyivät vähän väliä palvelemaan epäjumalia, vaikka heillä oli oikean Jumalan sana ja temppeli uhreineen (3–4)?
- Mitä olisi tapahtunut, jos Samuel olisi saarnannut jakeen 3 sijasta näin: ”Herra kyllä hyväksyy teidät sellaisina kuin te olette. Ei hänelle ole vaikeaa antaa anteeksi teidän heikkouksianne ja syntejanne”?
- Mikä oli Samuelin mukaan Israelin itsenäisyyden ja sen uskon keskinäinen suhde (3)?
- Mikä oli Mispaan kokoontuneen uskonpuhdistusjuhlan päämäärä (5–6)?
- Mikä sai kansan tulemaan lopulta synnin tuntoon (6)?
- Miksi herätyksen syntymiseen tarvitaan usein yhden ihmisen panosta?

Jakeet 7:7–14

- Miksi filistealaiset päättivät hyökätä Israelin kimppuun kesken uskonpuhdistusjuhlan (7)?
- Mitä nämä jakeet osoittavat meille Samuelista esirukoilijana (5,8,9)?
- Mitä karitsan uhraaminen merkitsi tässä tilanteessa (9)?
- Mikä oli Samuelin osuus filistealaisten voittamisessa (10–11)?
- Mikä oli Eben-Eser kiven merkitys israelilaisille ja Samuelille itselleen tulevina aikoina (12)?
- Mikä on sinun elämäsi Eben-Eser?

Jakeet 7:15–17

Jakeiden taustaa: Samuel otti joitakin pappien tehtäviä hoitaakseen, vaikka ei ollutkaan Aaronin jälkeläinen. Hän mm. rakensi alttarin (17) ja uhrasi uhreja (9).

- Miksi Samuel palasi Silon hävityksen jälkeen asumaan kotiseudulleen Ramaan, ei esim. Nobiin (17)?
- Jos Hanna oli tässä vaiheessa elossa, niin mitä hän ehkä ajatteli lapsensa luovuttamisesta Herralle?
- Mikä merkitys Samuelin kiertomatkoilla oli (15–17)?
- Miten Samuelin aika ja Eelin aika erosivat toisistaan?

Jakeet 8:1–3

Jakeiden taustaa: Vaikka Samuelia nimitetään tässä vanhaksi, niin hän ei voinut olla kuin 55 vuotta vanhempi.

- Verratkaa toisiinsa Eeliä ja Samuelia lastenkasvattajana.
- Miettikää eri syitä siihen, että myös Samuelin lastenkasvatus oli epäonnistunut?
- Luuletteko, että Samuel tajusi poikiensa tilanteen? Jos tajusi, miksi hän antoi heidän toimia tuomareina?
- Mitä sanoisit ihmiselle, joka on pettynyt Raamatun ”sankareihin” (esimerkiksi Samueliin)?

Lopuksi: Raamatusta löytyy vain yksi sankari: Jeesus. Vaikka joutuisimme pettymään kaikkiin muihin, niin Jeesukseen meidän ei koskaan tarvitse pettyä.

8. ”ME TAHDOMME KUNINKAAN!” 1. Sam. 8–9

Aluksi: Tähän saakka Herra oli ollut Israelin kuningas. Jumalanpalvelus oli ollut 12 heimon tärkein yhdistävä tekijä, koska keskushallintoa ja armeijaa ei ollut. Sodankäynti ja rajojen puolustaminen oli joskus ollut hankalaa, koska heimot asuivat hajallaan suurella maa-alueella.

Jakeet 8:3–9

- Mieltikää, mitä syitä Samuelilla oli pahastua kansan pyynnön johdosta (4–6)?
- Mitä tämä teksti opettaa meille Herran sydämen tunteista (7–9)?
- Sellaista valtiomuotoa, jossa Jumala on kuninkaan asemassa, nimitetään teokratiaksi. Millä edellytyksellä teokratia toimii hyvin?
- Mitkä ovat teokratian ja monarkian erot?
- Mitä tapahtuu teokratialle, jos kansalaiset ovat menettäneet luottamuksen Jumalaansa?

Referaatti jakeista 8:10–22 (Niitä ei lueta raamattupiirin kestäessä, vaan kotona):

Samuel luetteli ne velvollisuudet, jotka lankeaisivat kansan täytettäväksi, jos se saisi itselleen kuninkaan. Nuoret miehet vietäisiin armeijaan, nuoret naiset palvelisivat hoviin, Herralle kuuluvien kymmenysten lisäksi kuningas kokoaisi vielä toiset kymmenykset omiin tarpeisiinsa. Kansa ei kuitenkaan kuunnellut Samuelin varoitusta, vaan halusi olla samanlainen kuin muut kansat. Herra suostui kansan pyyntöön.

Jakeet 9:1–2

Jakeiden taustaa: Benjaminin heimolle ei Mooseksen kirjoissa annettu mitään erityisiä lupauksia. Se oli ollut sukupuuttoon kuolemaisillaan tuomarien aikana. Saulin isoisa oli ollut mahtava mies ja Gibeon kaupungin perustaja (1. Aik. 8:29). Saul asui vielä naimattomana isänsä kotona. Hän oli 25–30-vuotias.

- Mieltikää, millaisia mahdollisuuksia meidän aikanamme olisi nuorella miehellä, jolla olisi Saulin ulkonäkö ja tausta?
- Miten Saul voinut pysyä nöyränä ja vaatimattomana, vaikka hänellä oli tuollaiset lähtökohdat (1–2, vrt. 21)?

Referaatti jakeista 3–14: (Raamattupiirissä luetaan referaatti, ei jakeita.) Samuelin kirjojen kirjoittaja kertoo nyt seikka-eräisesti, miten Saul ja Samuel kohtasivat ensimmäisen kerran. Saul etsi isänsä hävinneitä aaseja kolme päivää ympäri Benjaminin vuoristoa. Lopulta hän saapui Samuelin kotikaupunkiin Ramaan.

Jakeet 15–24

- Millaista miestä Samuel ehkä odotti tulevaksi? Yllättykö hän positiivisesti vai negatiivisesti (15–17)?
- Mitkä asiat olivat Saulille yllätys hänen puhuessaan kaipaamansa näkijän kanssa (19–20)?
- Mitä luulette Saulin kokeneen Samuelin järjestämän juhla-aterian kestäessä (21–24)?

Jakeet 9:25–10:1

Jakeiden taustaa: Myös papit voideltiin virkaansa, mutta tästä lähtien sana ”Herran voideltu” tuli tarkoittamaan yleensä kuningasta. Kuten edellä todettiin, sana ”voideltu” on hepreaksi Messias ja kreikaksi Kristus.

- Miksi Samuel ei kysynyt Saulin lupaa ennen kuin voideli tämän kuninkaaksi?
- Miksi Samuel tahtoi voidella Saulin kuninkaaksi salaa?
- Mitkä asiat teidän mielestänne vaikuttavat siihen, kenet Jumala valitsee tärkeään tehtävään?
- Luuletteko, että Saul oli jo ounastellut Herran suunnitelmaa kohdalleen, vai tuliko se hänelle täytenä yllätyksenä? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä tämä tapaus vaikutti Voidellun = Messiaan tulemiseen?

Lopuksi: Tästä lähtien kansan uskonelämä seurasi kuninkaan esimerkkiä. Hyvä kuningas oli suuri siunaus. Paha ja jumalaton kuningas oli suuri kirous.

Kuninkuus tähtäsi Jeesuksen tuloon: ”*Sinä siis kuitenkin olet kuningas?*” *Pilatus sanoi. Jeesus vastasi: ”Itse sinä sanot, että minä olen kuningas. Sitä varten minä olen syntynyt ja sitä varten tullut tähän maailmaan, että todistaisin totuuden puolesta. Jokainen, joka on totuudesta, kuulee minua”* (Joh. 18:37).

9. ARPA LANKEAA SAULILLE 1. Sam. 10

Aluksi: Arvonta tapahtui urimin ja tumminin kautta. Ne olivat arvontakiviä, jotka kuuluivat osana ylipapin kasukan rintakilpeen. Kivien avulla voitiin Jumalalta kysyä neuvoa. Ilmeisesti sama vastaus piti saada useamman kerran, ennen kuin sitä voitiin pitää Herran tahtona.

Kuningas ei ollut Israelissa välittäjä kansansa ja Jumalan välillä; se tehtävä kuului hengelliselle säädylle (8).

Jakeet 1–4

- Mitkä olisivat kuninkaan tärkeimmät tehtävät (1)?
- Mistä huomaamme, ettei kuningas ole itsevaltiainen, vaan vastuussa Jumalalle (jae 1, vrt. myös 10:25)?
- Miten Herran kuninkuus säilyttäisiin myös maallisen kuninkaan hallitessa?
- Mitä tapahtuu hallitsijalle, joka ei tunnusta mitään auktoriteettia yläpuolellaan?
- Mitä nämä ensimmäiset merkit Saulille osoittivat (2–4)?

Jakeet 5–16

Jakeiden taustaa: 1. Samuelin kirjassa mainitaan ensimmäistä kertaa Raamatussa profeettakouluista. Samuel toimi ilmeisesti sellaisen koulun johtajana. Sana ”olla hurmoksissa” (5b) on hepreaksi sama kuin ”profetoida”. Tässä kohtaa sanalla tarkoitetaan hurmoksellista ylistystä, joka ”tarttuu” ihmisestä toiseen, myös ei-uskoviin.

- Mikä ero oli Samuelilla ja näillä profeetoilla? (5)
- Mitä tarkoittaa, että Saul muuttuu toiseksi ihmiseksi/ saa uuden sydämen (6, 9)?
- Miksi Israelin kuningas ei saanut – toisin kuin kanaanalaiset kuninkaat – uhrata uhreja, vaan se piti jättää hengellisen säädyn tehtäväksi (8)?
- Miettikää, miksi ihmisistä oli niin ihmeellistä, että Saulkin oli hurmoksissa (11).
- Mitä tämä jakso opettaa meille hurmostilasta?
- Haluaisitko sinä kokea tässä kuvatun hurmostilan, jos haluaisit, niin miksi?
- Mitä Saulista osoittaa se, että hän pystyi olemaan puhumatta voiteluistaan muille ihmisille (14–16)?
- Mitä olisi tapahtunut, jos Saul olisi kertonut sedälleen koko jutun?

Jakeet 17–23

- Mitä tämä jakso osoittaa Samuelista?
- Mitä ajattelette Samuelin ”kruunajaispuheesta” (17–19)?
- Miksi tarvittiin vielä arpominen, ennen kuin kuninkuus oli lopullisesti ratkaistu (20–21)?
- Mitä Saulin käytös arpomistilanteessa hänestä osoittaa (22–23)?

Jakeet 24–27

- Miettikää eri syitä, miksi kansan mielipide oli jakaantunut?
- Mitä olisi tapahtunut, jos Saul olisi tässä vaiheessa ruvennut keräämään veroja ja rakentamaan itselleen linnaa (26)?
- Mitä ajattelette ihmisestä, joka pyrkimällä pyrkii hengelliseksi johtajaksi?
- Mietitään vielä lopuksi Herran valintaa ja johdatusta. Miten voimme soveltaa omaan elämäämme sen, mitä tämä luku näistä asioista meille opettaa?
- Mitä pitää tapahtua, että sellainen uskova kuin Saul luopuu uskosta?
- Mitä ajattelette ”kerran pelastettu, aina pelastettu” –opista?

Lopuksi: Vanhassa liitossa Jumalan valinta kohdistui yhä harvempiin ihmisiin. Isreal – Juuda – jäännös – Herran kärsivä palvelija. Uudessa liitossa se kohdistuu yhä useampiin. Jeesus oli Jumalan valittu ja kaikki, jotka ovat uskovat ja kastetaan, ovat myös valittuja hänen kanssaan. Valinta leviää kuin renkaat vedessä: Jerusalem – Juudea – Samaria – maailman ääriin asti.

10. SAUL KUNINKAANA 1. Sam. 11 ja 14:47–52

Aluksi: Ammonilaiset olivat Lootin jälkeläisiä ja siis Israelin sukulaiskansa. He asuivat Jordanin itäpuolella, lähellä Gadin heimon asuma-alueita. Ammonilaiset olivat aikaisemminkin koettaneet valloittaa maata israelilaisilta (Tuom. 3 ja 11).

Saulin Gibeaa sijaitsi Benjaminin vuoristossa vajaat 10 km Jerusalemissa pohjoiseen. Gileadin Jabes sijaitsi Jordanin itäpuolella. Sen asukkaat kuuluivat Manassen heimoon, mutta heillä oli myös traagisia sukulaissuhteita benjaminilaisiin, joihin Saulkin kuului (Tuom. 21:1–14). Näiden paikkakuntien väli on linnuntietä 70 km pohjois-etelä suunnassa. (Ks. karttaa!)

Jakeet 1–7

Jakeiden taustaa: Silmän puhkaiseminen tarkoitti mm. sitä, ettei ko. henkilö enää pystyisi ampumaan nuolella eikä voisi toimia sotilaana.

- Miksi ihmiskunnan historia on täynnä sotia?
- Onko sodankäynti mielestänne inhimillistynyt viimeisen kolmen tuhat vuoden aikana?
- Miksi Nahas ei suostunut gileadilaisten ehdotukseen jakeissa 3?
- Mitä jae 5 Saulista osoittaa?
- Mitä Saulille tapahtui jakeissa 6–7?

Jakeet 8–11

Jakeiden taustaa: Besek sijaitsi Jordanin laakson länsipuolella samalla kohtaa kuin Gileadin Jabes sijaitsi sen itäpuolella. Välimatka oli 25 km. (Ks. karttaa!) Huomatkaa, että kaikki heimot läksivät ensimmäistä kertaa sitten Josuan päivien yhdessä sotaan. Sotajoukko olikin monta kertaa suurempi kuin tuomarien ajan sodissa.

- Miksi Saulin mukaan läksi nyt monta kertaa suurempi sotajoukko kuin vuosisatoihin (8)?
- Mistä Saul voi tietää, mihin aikaan päivästä voitto saataisiin (9)?
- Mitä taistelussa oikein tapahtui ja montako tuntia se kesti (10–11)?
- Millä tavalla tämä sota muutti israelilaisten käsitystä itsestään ja rajoistaan?

Jakeet 12–15

Jakeiden taustaa: Gilgal sijaitsi itään Jerikosta ja oli tärkeä paikka Israelin historiassa. Sinne oli pystytetty 12 muistokiveä Joosuan aikaan, siellä oli vietetty ensimmäistä pääsiäistä luvattuun maahan saapumisen jälkeen (Joos. 4:19–). Gileadin Jabesista Gilgaliin on matkaa 45 km. (Ks. karttaa!)

- Mitä jae 13 osoittaa Saulin uskosta?
- Mitä jakeet 12–13 muutoin Saulista osoittavat? Etsikää mahdollisimman monta seikkaa.
- Luottamuspuola tuntuu johtajista yleensä hyvin vaikealta. Mitä osoittaa Saulista se, ettei hän halunnut kostaa niille, jotka olivat puhuneet hänestä pahaa?
- Mitkä olivat ehkä Samuelin tunnelmat tuona voiton päivänä (12–14)?
- Vielä kerran: mikä oli Herran, kuninkaan, kansan ja profetan suhde toinen toisiinsa kuninkuuden astuttua voimaan (15)?

Jakeet 14:47–52

Jakeiden taustaa: Saul hallitsi Israelia noin 40 vuotta. Hänen hovinsa on kaivettu esiin Gibeasta. Näyttää siltä kuin Israelin ensimmäinen kuningas olisi elänyt melko vaatimattomasti.

Saulin pojista mainitaan tässä kolme: Jonatan, Jisvi (Isboset) ja Malkisua (49). Hänellä oli vielä neljäskin poika Abinadab (31:2).

Huomatkaa, että Herra oli kieltänyt moniavioisuuden myös kuninkailta (5. Moos. 17:17).

- Miten luonnehtisit Saulin uraa sotapäällikkönä ja kuninkaana?
- Mihin Saulin kansansuosio perustui?
- ”Saul oli poistanut maasta henkien manaajat ja enteiden selittäjät” (1. Sam. 28:3b). Mitkä eri seikat vaikuttivat siihen, että Saulista tuli innokas uskonpuhdistaja Samuelin rinnalle?
- Mitkä Saulin lasten nimistä ovat sinulle ennestään tuttuja (49)?
- Saulin vaimo Ahinoam mainitaan jakeissa 50. Saulilla oli kuitenkin myös sivuvaimoja (2. Sam. 3:7 ja 12:8) kuten myöhemmin muillakin Israelin hallitsijoilla. Mitä sivuvaimot vaikuttivat Saulin perhe-elämään?
- Jonatanista, Saulin vanhimhasta pojasta, tuli hyvä soturi ja todella hyvä ihminen. Miettikää, miten Saul voi onnistua siinä, missä sekä Eeli että Samuel epäonnistuivat: lastenkasvatuksessa?

Lopuksi: Kun Jeesus valitsi Juudaksen opetuslapsikseen, hän ei valinnut tätä pettäjäksi, vaan seuraajakseen. Jeesus luotti Juudakseen niin paljon, että teki hänestä opetuslapsijoukon rahastonhoitajan (Joh. 12:6). Myös Saulin valinta oli vakavaksi tarkoitettu, ja ensimmäiset vuosikymmenet Saul olikin Jumalan tahdon mukainen kuningas.

11. SAMUELIN JÄÄHYVÄISPUHE 1. Sam. 12

Aluksi: Tämä on jatkoa edelliseen lukuun. Gilgalissa pidetään paitsi Saulin tulojuhlia myös Samuelin lähtöjuhlia. Tässä vaiheessa Samuel aikoo jättää valtiolliset (tuomarin) tehtävänsä uudelle kuninkaalle. Hän sanoo olevansa vanha ja harmaa, vaikka on vasta 55–60-vuotias. Mutta koska Samuel oli joutunut vastuuseen jo parikymppisenä, oli hänellä takanaan jo pitkä ura.

Jakeet 1–6

Jakeiden taustaa: Samuel oli siis hoitanut maallisen tuomarin ja hengellisen profeetan tehtävää 30–40 vuotta. Jäähyväispuheessaan hän käy läpi kohta kohdalta Mooseksen lakia, joka kieltää henkilökohtaisen voiton tavoittelun aseman perusteella (2. Moos. 20:17; 22:1,4,9; 23:8; 4. Moos. 16:15; 3. Moos. 19:13; 5. Moos. 16:19; 24:14)

- Miksi Samuel halusi käydä jakeissa 3–6 kuvatun julkisen ”oikeudenkäynnin” ennen eläkkeelle jäämistään?
- Mitä kansalle tapahtuu, jos sen poliisit tai tuomarit ovat puolueellisia ja ottavat lahjuksia?
- Miksi raha-asiat ovat maailman sivu olleet kiusaus hengellisen työn tekijöille ja ovat sitä yhä vieläkin?
- Mitä Samuel halusi tämän sananvaihdon kautta sanoa uudelle kuninkaalle?

Jakeet 7–11

Jakeiden taustaa: Vanha käännös sanoo jakeessa 11 ”Bedan”, uusi ”Barak”.

- Miksi Samuel halusi tutkia vielä kerran yhdessä kansan kanssa Israelin historian päätapahtumia (7)?
- Mieltikää, miksi niin monet VT:n saarnat käsittelevät exodusta, Egyptistä lähtöä (8)?
- Miten Samuel luonnehti juuri päättynyttä Tuomarien aikaa, jonka viimeinen edustaja hän itse oli (9–11)?
- Mitä Samuelin puhe osoittaa valitun kansan moraalista?
- Miten Samuel liittii itsensä ja oman tehtävänsä Jumalan pelastussuunnitelmaan (11)?
- Mistä on osoituksena se, että Samuel tunsikin sekä Mooseksen lain (3) että Tuomarien kirjan (9–11)?

Jakeet 12–15

Jakeiden taustaa: Huomatkaa, että jae 15 on käännetty eri tavalla uudessa ja vanhassa käännöksessä. Nahas oli se ammonilaisten kuningas, jonka Saul oli juuri äsken voittanut.

- Kuka kuninkaan loppujen lopuksi valitsi (12–13)?
- Mitä tarkoittaa Samuelin ilmaus: ”oikea kuninkaanne on Herra, teidän Jumalanne” (12)?
- Millaisena Samuel näki kansansa tulevaisuuden (14–15)?
- Mitä jakeet 14–15 merkitsevät oman maamme tulevaisuuteen sovellettuina?

Jakeet 16–19

Jakeiden taustaa: Vehnänkorjuun aika huhti- toukokuussa on Israelissa kuivaa aikaa, jolloin vettä ei sada.

- Miksi Samuel pyysi ihmettä, joka vaikeutti viljan korjuuta tai pahimmassa tapauksessa tuhosi sadon (16–18)?
- Mitä Herra tahtoi sanoa kansalleen ihmeensä kautta?
- Mitkä olivat kansan motiivit, kun se katui syntejään (18–19)?

Jakeet 20–25

Jakeiden taustaa: Samuelille jäi jälkimaine Mooseksen vertaisena rukoilijana (Jer. 15:1).

- Miten Samuel lohdutti katuvaa kansaa?
- Mitä ohjeita Samuel antoi kansan uskonelämää varten?
- Mitä kristityn pitää tehdä, jos hän tajuaa poikenneensa pois Jumalan alkuperäisestä suunnitelmasta (esim. hylkäämällä aviopuolisonsa ja menemällä uudelleen naimisiin)?
- Mitä tämä jakso opettaa meille Samuelista esirukoilijana (18–19 ja 23)?
- Miten meistä voisi tulla Samuelin kaltaisia esirukoilijoita?
- Miksi profeetan virasta ei voi jäädä eläkkeelle (23)?

Lopuksi: Itse asiassa Samuel toimii kansansa opettajana ja esirukoilijana sekä kuninkaan hengellisenä neuvonantajana vielä ainakin 20 vuotta. Rankimmat kokemukset olivat hänellä vielä edessäpäin.

Pietari sanoo saarnassaan Jerusalemin Kauniilla portilla: ”*Samoin ovat muut profeetat, niin Samuel kuin kaikki myöhemmätkin, kansalle puhuessaan myös ennustaneet näistä päivistä.*” (Apt. 3:24). Jäähyväispuheessaan Samuel todistaa Jeesuksesta kutsumalla Herraa Israelin oikeaksi kuninkaaksi (12b).

12. SAULIN ENSIMMÄINEN LANKEEMUS 1. Sam. 13

Aluksi: Ensimmäinen jae on todella vaikeaselkoinen. Siitä on olemassa erilaisia variaatioita hepreaksi. Saulin ikä, 30 vuotta, on otettu VT:n kreikankielisestä käännöksestä; sitä ei hepreankielinen VT tunne ollenkaan. Englanninkielinen NIV-käännös kääntää 1. jakeen näin: ”Saul oli 30 vuotta vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Israelissa 42 vuotta.” Luvun 13 alkaessa Saulilla on aikuinen poika, joten hänen oli täytynyt hallita Israelia jo parikymmentä vuotta, ei kahta.

Filistealaiset olivat Israelin arkkivihollisia koko Saulin hallituskauden ajan. Aseistus oli epäsuhtaista, sillä Israelin armeijalla ei ollut varaa hevosiin vielä pitkään aikaan. Rautakausi oli vasta alkanut, ja filistealaiset olivat omineet itselleen ”rautakaupan” monopolin (19–21). Tämä merkitsi sitä, että israelilaisilla oli käytössään nuolipyssyjen lisäksi vain pronssiaseita (22–23).

Jakeet 1–7a

Jakeiden taustaa: Keskustelemme jakeissa 2–3 sisältyvistä paikannimistä ensi kerralla. Tällä kertaa riittää, kun katsotte kartasta Gilgalin, jonne Saul kokosi sotajoukon (4). Siitä puhuimme jo 11. luvun yhteydessä.

- Mikä oli tämän sodan alkusyy (2–4 ja 19–20)?
- Mitkä olivat uhkaavan sodan voimasuhteet (2 ja 5)?
- Mikä tämän sodan uhkassa oli niin erikoista, että se aiheutti tuollaisen valtavan pelon israelilaisissa (5–7)?

Jakeet 19–22

Jakeiden taustaa: Yksi sekeli vastasi noin 10–16 gr. hopeaa. Ajanlaskumme alussa yhdellä sekelillä sai 50 leipää (21).

- Verratkaa toisiinsa Israelin ja filistealaisten varustetasoa jakeiden 5 ja 19–22 avulla.
- Miettikää eri syitä, mitkä estivät israelilaisia käymästä rautakauppaa muiden maiden paitsi Filistean kanssa?
- Mitä mieltä olette filistealaisten seppien ottamista hinnoista? Luuletteko, että hinta oli sama filistealaisille ja heprealaisille (21)?
- Mikä on rauta-aseiden ja pronssiaseiden ero taistelussa?
- Paljonko luulette Saulin ja Jonatanin miekkojen maksaneen (22)?

Jakeet 7b-14

Jakeiden taustaa: 13:8 ei voi viitata alaviitteen kohtaan; koska noiden tapausten välillä oli 20 vuotta. Samuel oli tässä vaiheessa noin 60–70 vuotias. Ilmeisesti ennen sotaan lähtöä oli aina tapana uhrata uhri.

- Mitä siitä olisi seurannut, jos vanhan liiton aikana kuka tahansa olisi saanut uhrata uhreja missä tahansa?
- Miksei demokratia pelaa Jumalan seurakunnassa, vaan armonvälineitä saa hoitaa vain tehtävään kutsuttu ihminen?
- Miksi Herra antoi Samuelin viipyä (7b-8)?
- Kumpi koetteli Saulia tässä tilanteessa, Jumala vai Saatana?
- Selittäkää omin sanoin, mikä oli Saulin varsinainen synty (9–13)?
- Miten Saulin olisi pitänyt vastata Samuelin nuhteisiin (10–12)?
- Mikä jakeet 9–13 osoittavat meille Saulin uskosta?
- Miksi ihmisen vilpittömyys ei korvaa Herran käskyn noudattamista (13–14)?
- Mitä ajattelette siitä, että noin ”pienestä” synnistä voi alkaa prosessi, joka johtaa ihmisen kokonaan pois uskon tieltä?
- Millaisen Jumala-kuvan nämä Jakeet meille välittävät?
- Miten Samuelin ennustus jakeessa 14 vaikutti ehkä Sauliin tuosta päivästä lähtien?
- Miltä Samuelista tuntui tämä asioiden saama käänne?
- Miksi Herra usein koettelee meitäkin ennen kuin antaa meille jonkin tärkeän tehtävän?

Jakeet 15–18

Jakeiden taustaa: Katsomme paikat seuraavalla kerralla kartasta.

- Mitä Saulin sotajoukolle oli tapahtunut (vertaa jaetta 15 jakeeseen 2)? Miksi useimmat sotilaat olivat jättäneet hänet?
- Miettikää, miltä Saulista, Jonatanista ja 600 sotilaasta tuntui taistelua edeltävänä yönä?

Lopuksi: Uhrin kajoaminen oli äärimmäisen vakava asia, kuten näimme jo Eelin poikien kohdalla. Uhrin oli näet määrä kirkastaa Jumalan armoa myös vanhassa liitossa. ”Anteeksiäntö ei ole mahdollinen, ellei vuodateta uhrivertaa” (Hepr. 9:22b). Vanhan testamentin uhrin viittasivat aina ”Jumalan Karitsaan, joka ottaa pois maailman synnin” (Joh. 1:29).

13. NUORI SANKARI JONATAN 1. Sam. 14:1–46

Aluksi: Edellisessä luvussa kuvattu sotaan valmistautuminen jatkuu. Mikmasin sola sijaitsi kymmenkunta kilometriä Gi-beasta, Saulin kotikaupungista, pohjoiseen. Geba oli solan toisella puolella, etelän suunnassa (4–5). (Ks. kartta!) Mikmasiin olivat leiriytyneet filistealaiset (13:23); Gebaan harvat jäljellä olevat Israelin sotilaat (13:15).

Jonatan oli saanut prinssin kasvatuksen. Hänelle oli opetettu sotataitoa ja hän omisti toisen Israelin kahdesta rautamiekasta. Jonatan myös tiesi lupauksen, jonka hänen isänsä oli Herralta saanut filistealaisten voittamisesta (9:16). Tämä luku paljastaa meille, millainen luonne nuorella prinssillä oli, ja millainen oli hänen uskonsa Jumalaan.

Jakeet 1–5

- Mieltikää, miksi Jonatan päätti toimia isältään ja kaikilta muiltakin salaa (1b)?
- Koettakaa hahmottaa mielessänne se maasto, jossa Jonatan ja hänen aseenkantajansa liikkuvat (13:23, 14:1, 4–5). Mitkä ovat riskit, jos hyökätään ylivoimaisen vihollisen kimppuun tuollaisessa maastossa?
- Mikä sai Jonatanin ryhtymään tuollaiseen hullunrohkeaan yritykseen (6)?
- Mikä sinun elämässäsi voisi olla vastaava tilanne, missä tarvittaisiin samanlaista uskoa ja rohkeutta kuin Jonatanilla oli (6b)?

Jakeet 7–15

- Mitä osoittaa se, ettei Jonatan varmistanut paluutietään omiensa joukkoon (7–10)?
- Mitä filistealaiset ehkä luulivat israelilaisotilaiden tulleen heidän puolelleen tekemään (11–12)?
- Katsokaa tarkkaan, millainen dominoefekti saattoi filistealaisten sotajoukon kaaoksen valtaan (13–15 ja 20b)?
- Koettakaa selittää nykyaikaisen psykologian avulla, mitä filistealaisille oikein tapahtui?
- Mikä oli Herran osuus tässä kahakassa?

Referaatti jakeista 16–30: (Raamattupiirissä luetaan vain referaatti, kotona voi lukea koko tekstin.) Saul joukkoineen huomasi filistealaisten leirissä vallitsevan kaaoksen ja läksi takaa-ajoon. Mukaan liittyivät pakoon lähteneet israelilaisotilaat. Saul oli vannottanut joukkojaan kirouksen uhalla syömästä mitään ennen iltaa ja lopullista voittoa. (Tuollainen vala tehtiin aina Herran nimeen.) Jonatan ei ollut kieltoa kuullut ja söi hunajaa, koska mehiläiskenoja oli sillä seudulla oli runsaasti. Kun hän sai sokeria vereensä, hän virkistyi. Kuultuaan isänsä kiellosta Jonatan piti sitä huonona; sotilaat olisivat jaksaneet paremmin takaa-ajoa, jolleivät olisi olleet niin nälissään.

Jakeet 31–35

Jakeiden taustaa: Lukekaa ääneen jakeen 32 alaviite uudesta käännöksestä. Mikmasin ja Aijalonin välimatka oli 25 km vuoristoista maastoa. (Ks. kartalta Mikmaasta itään/ lounaaseen, niin löydät Aijalonin.) Vuoristo loppui Aijaloniin; ilmeisesti filistealaisasutus ulottui tuohon aikaan sinne saakka.

- Mikä teki tämän takaa-ajon äärimmäisen voimia kysyväksi (31)?
- Mieltikää, miksi Saul oli alun perin keksinyt antaa syömiskiellon (24)?
- Mikä sielullisia, hengellisiä ja ruumiillisia seurauksia Saulin kiellosta tuli hänen sotajoukoilleen (32–34)?
- Mitä tämä jakso Saulista ja hänen luonteestaan paljastaa (24, 33–35)?

Jakeet 36–46

Jakeiden taustaa: Aikaa Eelin kuolemasta oli kulunut niin paljon, että hänen pojanpoikansa Ahia toimi ylimmäisenä pap-pina (3). Hän oli tuonut efodin/kasukan mukanaan sotatantereelle.

- Mieltikää, mitkä kaikki asiat olisivat päivän ja yön mittaan sujuneet toisella tavalla, jos sotilaat olisivat saaneet syödä runsaasti hunajaa silloin kun he sitä löysivät?
- Mitä sinä olisit tehnyt Saulin tilanteessa: olisitko ajanut arkkivihollisiasi takaa nyt kun heidän joukkonsa olivat paniikin vallassa, vai olisitko antanut joukkojesi levätä (24a, 32a, 36)?
- Miksi Herra vihastui – vai vihastuiko hän – Jonataniin hunajan syömisestä? Mikä oli hänen syntinsä (37–43)?
- Mitä jakeet 43–44 Saulista ja Jonatanista, heidän luonteestaan ja uskostaan, osoittavat?
- Mieltikää syitä siihen, mikä tässä taistelussa oikein meni pieleen? Miksi filistealaisia ei voitettu hyvästä alusta huolimatta (46, 52)? Kuka esti voiton: Saul, Jonatan, sotajoukko vai Jumala itse?
- Miksi Jumalan valtakunnan vihollisia ei ole koskaan voitettu perusteellisesti ja lopullisesti?

Lopuksi: Jeesus oli kuin Jonatan: hän meni suoraa päätä vihollistensa sekaan ja voitti sodan aivan yksin. Hän on ainoa, joka on voittanut Jumalan valtakunnan viholliset perusteellisesti ja lopullisesti, mutta vielä toistaiseksi hänen voittoonsa on uskottava näkemättä.

14. TOINEN ASKEL LUOPUMUKSEN TIELLÄ 1. Sam. 15

Aluksi: Amalekilaiset olivat Esaun jälkeläisiä, beduiineja, jotka asuivat Negevin ja Siinain autiomaissa. He olivat hyökänneet Israelin kimppuun silloin, kun se oli ollut matkalla Egyptistä kotimaahansa. Tästä syystä Jumala oli julistanut kirouksen amalekilaisten ylle (2. Moos. 17:8–13 ja 5. Moos. 25:19). Tuomarien aikaan oli tapahtunut kaksi yhteenottoa amalekilaisten kanssa (Tuom. 3 ja 6).

Samuel oli saanut ensimmäisen sanoman Herralta 12-vuotiaana ja joutunut välittämään sen Eelille. Nyt hän välitti Saulille Herran käskyn (1–3) ja hänen tuomionsa (22–23). Näin Samuel toimitti tehtävänsä kuninkaan profeettana.

Jakeet 1–9

Jakeiden taustaa: ”Herralle kuuluva uhri” tarkoitti Joosuan aikaan sitä, että jokin kaupunki ja kansa piti hävittää maan päältä (3).

Keniläiset olivat Siinain beduiinikansa, Mooseksen apen sukulaisia (6). Havilan sijaintia ei tunneta, mutta Sur sijaitsi Egyptin itäraajalla (7).

- Onko Jumala muuttunut sen päivän jälkeen, jolloin hän antoi kansalleen tällaisia käskyjä (1–3)? Perustelkaa vastauksenne.
- Olisiko mielestäsi helpompi uskoa Jumalaan, joka antaisi automaattisesti synnit anteeksi ja päästäisi kaikki taivaaseen?
- Missä määrin Saul noudatti Herralta saamaansa käskyä (4–9, vrt. jakeeseen 3)?

Jakeet 10–19

Jakeiden taustaa: Tässä mainittu Karmel ei ole vuorijono Haifan lähellä, vaan paikkakunta 10 km Hebronista etelään. (Monella kartalla se ei näy.) Gilgaliin sieltä on matkaa linnuntietä kokonaista 65 km (12–13).

- Mitä luulette Samuelin sanoneen Herralle, kun hän huusi tätä avuksi yhden yön (10–11)?
- Miten Saul oli muuttunut kuninkaana ollessaan (12 vrt. 17)?
- Mitä ajattelette Saulin tervehdyksestä jakeessa 13?
- Mitä sananvaihto jakeissa 13–19 Saulin ja Samuelin suhteesta osoittaa?
- Mitä mieltä olet siitä väitteestä, että valta turmelee aina ihmisen ja täydellinen valta turmelee hänet täydellisesti?

Jakeet 20–23

- Luuletteko, että Saul tajusi syntinsä puolusteluyrityksistään huolimatta (20–21)?
- Miksi Herran uhriksi eivät kelvanneet sotasaaliina saadut eläimet?
- Mitä Samuelin sanat jakeissa 22–23 tarkoittavat?
- Kumpi sinusta on helpompaa: uhrata Jumalalle jotain arvokasta, vai olla hänelle kuuliainen juuri siinä asiassa, jossa tahtoisit pitää oman pääsi?
- Miksi Herran sanan hylkääminen aiheuttaa aina sen, että tämä ihminen joutuu loppujen lopuksi Herran hylkäämäksi (23b, 26)?
- Millä eri tavoilla Herran sanan hylkääminen tapahtuu meidän päivinämme uskovien(kin) keskuudessa?

Jakeet 24–35

Jakeiden taustaa: Samuel oli esiintynyt Saulin kanssa kaikissa tärkeissä tilanteissa niiden yli 20 vuoden ajan, jotka tämä oli toiminut kuninkaana. Pelkkä Samuelin läsnäolo viestitti kansalle: kuninkaalla on profeetta, joka välittää hänelle Herran sanan. Voimme luottaa siihen, että kuninkaan päätökset ovat myös Herran päätöksiä.

- Saul myöntää kahdesti tehneensä syntiä (24–25, 30). Mitä todellisesta parannuksen teosta jää kuitenkin vielä puuttumaan?
- Mikä Saulin synnissä oli sellaista, että Herra päätti hylätä hänet ja repäistä häneltä hänen kuninkuutensa (26–29)?
- Mikä Saulille näyttää olleen piinallisinta tässä tilanteessa?
- Miksi Samuel ei halunnut olla enää Saulin kanssa tekemisissä (26, 35)?
- Miksi Samuel antoi kuitenkin Saulille periksi vielä yhden kerran (31)?
- Mitä jakeet 32–33 osoittavat yli 65-vuotiaasta Samuelista?

Lopuksi: Seuraava kuningas Daavid lankesi aviorikokseen ja murhaan, jotka saattavat tuntua meistä paljon suuremmilta kuin Saulin synnit. Saulin ja Daavidin ero oli kuitenkin se, että Saul hylkäsi Herran sanan. Sitä ei Daavid tehnyt. Herralla ei sen jälkeen ollut mitään ”välinettä” minkä avulla hän olisi voinut puhua Saulin sydämelle.

15. SALATTU KUNINGAS 1. Sam. 16

Aluksi: Vuosi on 1025 eKr. Siitä alkaa Daavidin historia ja kuningassuku, joka jatkuu maailman historian loppuun asti. Daavid kuuluu Juudan heimoon ja on syntynyt Betlehemissä. Tässä vaiheessa hän on 15-vuotias ”parraton nuorukainen”. Hänen perheeseensä kuuluu seitsemän vanhempaa veljeä ja kaksi isoa sisarta.

Samuel on jo 80 vuotta vanha. Hän on johtanut Israelia 60 vuotta, joista noin puolet Saulin rinnalla.

Jakeet 16:1–10

Jakeiden taustaa: Jos mennään Ramasta, Samuelin kotipaikasta, Betlehemiin, Iisain kotikaupunkiin, on pakko kulkea Saulin Gibeon läpi. (Ks. karttaa!)

- Miettikää, miksi Saulin luopumus oli Samuelille melkein ylipääsemätön suru (15:35b ja 16:1)?
- Miksi Herra ei ilmoittanut suoraan ja nimeltä mainiten, kuka Iisain pojista pitäisi voidella kuninkaaksi (1–3)?
- Mikä osoittaa, että Saulin luopumus oli edennyt taas astetta paremmaksi (2)?
- Miksi Betlehemin johtajat pelkäsivät jopa Samuelin tuloa (4–5)?
- Millaisen ensivaikutelman Samuel sai Iisain pojista (6–10)?
- Mieti, millä perusteella sinä muodostat ensivaikutelmasi jostakusta ihmisestä ja hänen uskostaan? Pitääkö ensivaikutelmasi yleensä paikkansa?
- Onko sinusta pelottava vai lohdullinen se ajatus, että Herra näkee sydämeesi (7b)?

Jakeet 11–13

Jakeiden taustaa: Pyhää Henkeä ei annettu vanhassa liitossa muuta kuin tiettyyn tehtävään voidelluille ihmisille (13). Vasta helluntaina hänet annettiin kaikille uskoville.

- Miettikää, oliko Daavidin kohtelu Iisain perheessä normaalia vai epänormaalia kuopuksen kohtelua (11)?
- Verratkaa Daavidin lapsuutta ja nuoruutta omien lastenne / lastenlastenne lapsuuteen ja nuoruuteen. Missä suhteessa Daavid oli kadehdittavassa asemassa, entä säälittävässä?
- Millaisia asioita Daavid oli oppinut paimenpojan työtä tehdessään (jae 23, ks. myös psalmi 23:1–4)?
- Miksi Herra tahtoi, että Daavid voideltaisiin kuninkaaksi 15 vuotta ennen kuin hänestä tuli kuningas (12–13)?
- Miksi kuninkaan voitelemiseen tarvittiin tällä kertaa todistajia; Saulin kohdallahan heitä ei ollut (13)?
- Mieti, miltä tämä seremonia tuntui paikalla olijoista: Samuelista, Iisaista, isoveljistä, Daavidista itsestään?
- Miksi kukaan paikalla olleista ei seuraavan viidentoista vuoden aikana hiiskunut sanaakaan siitä, mitä tuona päivänä oli tapahtunut?
- Mitä nuoren Daavidin sielunelämään ehkä vaikutti se, että hän tiesi olevansa seuraava kuningas?

Jakeet 14–23

Jakeiden taustaa: ”Herran lähettämä paha henki” – mikä se on? Jumala ei tahdo paha, mutta hän voi käyttää pahoja ihmisiä ja pahoja henkiä oman päämääränsä edistämiseen (14). Hän myös asettaa niiden toiminnalle rajat, joita ne eivät saa ylittää (Job 1:12).

- Mitä jae 14 näyttäisi osoittavan siitä kiistakysymyksestä, voiko uskova ihminen olla riivattu?
- Mistä syrjäisetkin tiesivät, että kuninkaassa oli paha henki ja että nimenomaan Herra oli sen lähettänyt (15–16)?
- Mikä oli Daavidin viehätysvoiman salaisuus (12, 18 ja 21)?
- Millä mielellä luulette Iisain lähettäneen poikansa kuninkaan linnaan (19–22)?
- Luther on sanonut: *Musica diabolium fugat*, musiikki karkottaa paholaisen. Mitä mieltä olette tuosta väitteestä (23)?
- Miten Herra oli järjestänyt tulevan kuninkaan koulutuksen?

Lopuksi: Daavid on Jeesuksen selvin ennakkokuva koko Vanhassa testamentissa. Hän oli paimen, joka rakasti lampaitaan. Jeesus oli se hyvä paimen, joka antoi henkensä lammasten edestä. 15 vuotta Daavid oli salattu kuningas. Niin oli Jeesuskin. Lopulta hänen kuninkuutensa oli niin salattu, ettei sitä nähnyt kukaan muu kuin ryöväri ristillä (Luuk. 23:42).

16. DAAVID JA GOLJAT 1. Sam. 17

Aluksi: Daavid on tässä vaiheessa noin 17-vuotias. Hän kulkee Betlehemissä sijaitsevan kotinsa ja Gibeassa sijaitsevan hovin väliä edestakaisin (20 km). On kuin Daavidille olisi välillä tullut voittamaton ikävä lammasmaunsa luokse (12, 15).

Jakeet 1–10

Jakeiden taustaa: Elan-laakso kulkee Välimereltä itään Jerusalemin korkeudella. Sen päässä, vuoriston juurella, ovat Aseka ja Soko (1–3). Goljatin kotikaupunki Gat sijaitsee parikymmentä kilometriä niistä lounaaseen. (Ks. karttaa!) Goljatin pituus oli kolme metriä, hänen pronssikypäränsä ja haarniskansa painoivat 57 kg ja keihään rautakärki painoi 7 kg (4–7).

- Miettikää, millainen oli ollut gatilaisen jättiläisen lapsuus ja nuoruus (4–5, vrt. myös jae 33).
- Miettikää, mitä Goljatin aseilla voi tehdä ja mitä niillä ei voi tehdä (5–7, vrt. myös jae 45a)?
- Miten Goljat häpäisi Israelin joukot (8–10 ja 16)?

Jakeet 11–30

- Herra oli luvannut Israelille sotia sen vihollisia vastaan (5. Moos. 20:1–4). Miettikää eri syitä, miksi nämä lupaukset olivat nyt täysin unohtuneet sekä sotilailta että Saulilta, joka muuten hänkin oli päättään pidempi muuta kansaa (11)?
- Mitä Saulin olisi mielestänne pitänyt tehdä?
- Mitä Daavid ehkä ajatteli, kun hänen isänsä pyysi häntä viemään eväitä veljilleen (12–19)?
- Mitä nämä Jakeet paljastavat meille Daavidin ja hänen veljiensä väleistä (20–30)?

Jakeet 31–39

Jakeiden taustaa: Lähi-idän leijona oli (ennen sukupuuttoon kuolemistaan) erilainen kuin Afrikan leijona. Se väijyi saalis- taan ja teki nopean spurtin, mutta ei ollut muuten yhtä hyvä juoksija kuin afrikkalainen vastineensa.

- Miksi Daavid ei pelännyt Goljatia kuten muut israelilaiset (32, 36–37)?
- Missä valossa Daavid näki Goljatin uhoamisen (36)?
- Daavid oli viettänyt lapsuutensa paimenessa. Lukekaa tarkkaan jakeet 34–35 ja miettikää vaihe vaiheelta, miten poik- kanen Daavid oli tappanut leijonan ja karhun ilman teräasetta.
- Mikä oli Daavidin suhde lampaisiinsa?
- Mitä Saulista osoittaa, että hän antoi 17-vuotiaalle poikaselle luvan kaksintaisteluun (37b–39)?

Jakeet 40–53

- Missä vaiheessa luulette Daavidin tajunneen, mitä kaksintaistelussa pitää tehdä?
- Miksi kukaan muu ei ollut huomannut, että Goljat voitaisiin kaataa lingon avulla?
- Mikä oli Goljatin virhe (40–44)?
- Katsokaa Daavidin pientä puhetta jakeissa 45–47. Mitä se hänestä paljastaa?
- Miten me voisimme saada samanlaisen luottamuksen Jumalaan kuin Daavidilla oli?
- Miettikää kiven linkoamista kolmimetrisen miehen otsaan muutaman kymmenen metrin päästä. Mitä kaikkea siinä pitää ottaa huomioon?
- Miksi kaksintaistelulla oli dramaattinen vaikutus paitsi filistealaisiin myös israelilaisiin (51b–53)?
- Miksi Saul ei antanut eikä Daavid vaatinut sitä, mitä Goljatin voittajalle oli luvattu (jae 25)?
- Miten tätä lukua voidaan soveltaa Jumalan valtakunnan tilanteeseen meidän päivinämme (myös omaan kirkolliseen tilanteeseemme)?
- Mikä on yhden ihmisen vaikutus ja vastuu toivottomalta tuntuvasa tilanteessa?

Referaatti jakeista 54–58 (Ei lueta tekstiä): Daavid vei Goljatin pääkallon Jerusalemiin valloittaessaan sen kaksi vuosikym- mentä myöhemmin. Saul alkoi ihmetellä soittoniekkansa syntyperää: onko hän todella mitättömän suvun vesa Betlehemistä.

Lopuksi: Näin oli Daavid runoillut nuorena paimenessa: ”*Sinä katat minulle pöydän vihollisteni silmien eteen. Sinä voitelet pääni tuoksuvalla öljyllä, ja minun maljani on ylitsevuotavainen. Sinun hyvytesi ja rakkautesi ympäröi minut kaikkina elämäni päivinä, ja minä saan asua Herran huoneessa päivieni loppuun asti!*” (Ps. 24:6–7). Tätä luottamusta Daavid tuli tarvitsemaan vielä monta kertaa elämänsä aikana.

17. DAAVID KUNINKAAN PERHEESSÄ 1. Sam. 18

Aluksi: Jonatan, Saulin poika, oli muutaman vuoden Daavidia vanhempi. Hän oli seurannut vierestä kaksintaistelua ja satui nyt kuulemaan, mitä hänen isänsä keskusteli nuoren sankarin kanssa. Emme tiedä tarkkaan keskustelun sisältöä; ainoa mitä siitä tiedämme on, että se teki prinssiin syvän vaikutuksen. Jonatan tajusi yhtäkkiä löytäneensä itselleen ystävän ja sukulaissielun.

Nykyaikana kuulee väitettävän, että Daavidilla ja Jonatanilla oli homoseksuaalinen suhde. Se ei voi olla mahdollista seuraavista syistä: 1) Molemmat heistä ottivat Jumalan sanan vakavasti, ja se kielsi homosuhteet kuolemanrangaistuksen uhalla (3. Moos. 18:22, 29). 2) Jos kysymyksessä olisi ollut lainvastainen teko, niin tietenkin nämä kaksi olisivat koettaneet sen salata muilta. Varmastikaan Daavid ei olisi kirjoittanut 30-vuotiaana ystävänsä muistikirjoitukseen, että tämän ystävyys oli ollut hänelle ihanampi kuin naisen rakkaus (2. Sam. 1:26).

Jakeet 1–4

- Miettikää, mitä Jonatan oli ajatellut katsellessaan vierestä Daavidin ja Goljatin taistelua?
- Uskotko sinä sellaiseen rakkauteen, että joku rakastaa toista ”kuin omaa henkeään/ sieluaan*” (1)?
- Mitä yhteistä oli näiden kahden nuorukaisen uskolla Jumalalle (14:6b ja 17:37)?
- Mistä eri syistä Daavid ei varmaankaan ollut odottanut saavansa osakseen kuninkaan pojan ystävyyttä (3)?
- Muistamme, että koko Israelissa oli tuohon aikaan vain kaksi rautamiekkaa, joista toisen omisti Jonatan. Mitä hän tahtoi osoittaa ystävänsä antamalla tälle jakeessa 4 mainitut lahjat?
- Miten miesten väliset ystävyudet eroavat naisten välisistä ystävyyksistä?
- Ovatko mielestäsi meidän aikamme näin syvät ystävyysuhteet yleisiä? Miksi/ miksi ei?
- Miettikää, miksi nykyään esim. elokuvissa ja tv-sarjoissa kuvataan usein ystävyysuhteet myös seksisuhteina?
- Mitä ystävyuden seksuaalistaminen merkitsee murrosikäisten kehitykselle?

Jakeet 5–16

Jakeiden taustaa: Jakeessa 9 kuvataan ensimmäinen kateuden pisto Saulin sydämessä. Koska Saul ei taistele kateutta vastaan, siitä tulee hänelle pakkomielle, joka valtaa yhä suuremman osan hänen ajatuksistaan ja lopulta tuhoaa hänen elämänsä.

- Mikä oli nuoren Daavidin suosion salaisuus (5–7, 13–16)?
- Miksi naisten suosio ei noussut Daavidin päähän (7)?
- Mitä voisimme tehdä kitkeäksemme sydämestämme kateuden niitä ihmistä kohtaan, jotka ovat meitä suosittuimpia tai parempia (8–9)?
- Katsokaa tarkkaan jakeita 10–11. Mitä Saulin ja Daavidin välillä tuolla hetkellä tapahtui?
- Mitä jae 10 opettaa meille hurmoskokemuksesta?
- Miten kuvailisitte Saulin mielentilaa ja mielenterveyttä tässä vaiheessa?
- Miksi Saul alkoi pelätä Daavidia, ei päinvastoin (12, 15, 29)?
- Millaisena Daavid ehkä koki olonsa Saulin palveluksessa (13–16)?

Jakeet 17–30

Jakeiden taustaa: Goljatin tappajalle oli jo luvattu kuninkaan tytär vaimoksi. Yleensä sulhasen isä joutui maksamaan poikansa puolisoista morsiamen hinnan. Daavidin isän piti hankkia seitsemälle pojalleen vaimo, joten suuria summia ei siltä suunnalta ollut odotettavissa.

- Miten tästä tekstistä käy ilmi, ettei Daavid etsinyt valtakuntaa, vaan valtakunta etsi häntä (17–27)?
- Jos Daavid olisi halunnut järjestää itsensä valtaistuimelle, niin miten hän olisi ehkä tässä tilanteessa menetellyt?
- Mikä rakasti Daavidia, mutta rakastiko Daavid mielestänne Mikalia (20)? Perustelkaa vastauksenne.
- Miettikää, millainen oli nuoren parin avioliitto noissa olosuhteissa?

Lopuksi: Jonatan on Jeesuksen ennakkokuva ystävästä. Jeesus antaa ystävilleen samanlaisen lahjan kuin Jonatan: vanhurskauden viitan ja Hengen miekan, jotka hän on omalla verellään hankkinut.

18. DAAVIDIN PAKO 1. Sam. 19

Aluksi: Aikaa kului vuosi pari. Daavid palveli menestyksekkäästi Saulin armeijassa ja toimi hänen yksityisenä soittaja-terapeutinaan. Hän oli Saulin vävy ja kruununprinssin paras ystävä. Kukaan ei aavistanut, että Daavid oli jo voideltu seuraavaksi kuninkaaksi. Mutta varmasti Saul muisti, mitä Samuel oli hänelle sanonut: Herra ottaa kuninkuuden häneltä pois ja antaa sen häntä paremmalle miehelle (15:28)

Jakeet 1–8

- Mitä jae 1 kertoo meille siitä muutoksesta, joka Saulissa vähitellen tapahtui?
- Jonatan oli kruunun perijä. Millaiseen välikäteen hän oli nyt joutunut (1–3)?
- Mitä Jonatan ehkä tunsu tässä vaiheessa isäänsä kohtaan?
- Mitä kristityn pitää tehdä, jollei hän voi sydämestään kunnioittaa vanhempiaan?
- Millaisilla argumenteilla Jonatan sai isänsä rauhoittumaan (4–6)?
- Mitä ajattelette Saulin valasta, oliko se alun perin vakavaksi tarkoitettu (6)?
- Mitä jakeet 7–8 osoittavat meille Daavidista?

Jakeet 9–17

- Mikä tämän tilanteen ero on edelliseen keihäs-kohtaukseen nähden (19:9–10 vrt. 18:11)?
- Kuvitelkaa tuota päivää Daavidin ja Mikalin kannalta.
- Mitä Daavidiin ehkä vaikutti se, että hän joutui tällä tavalla eroon nuoruutensa vaimosta (11–12)?
- Mitä tarkoitusta varten Mikal säilytti huoneistossaan epäjumalankuvaa (13)?
- Millaiseen tilanteeseen Mikal nyt joutui (14–17)

Jakeet 18–24

Jakeiden taustaa: Samuel oli nyt todella vanha mies, yli 80-vuotias. Hän oli vastustanut kuninkuutta, ja nyt oli käynyt vielä paljon pahemmin kuin hän oli osannut aavistaa. Seuraavissa jakeissa kuvataan vanhan Samuelin ja nuoren, lainsuojattomaksi julistetun Daavidin, viimeinen tapaaminen täällä maan päällä.

Saulin Gibeon ja Raman välillä ei ole montaa kilometriä, mutta seutu on vuoristoa (Ks. karttaa!). ”Najot” tarkoittaa ”asuntoja”, ja oletetaan, että se viittaa profeettakoulun rakennuskompleksiin jossain Raman maakunnan kolkassa.

- Miksi Daavid meni ensimmäiseksi Samuelin luo eikä esimerkiksi kotiinsa Betlehemiin jouduttuaan pakenemaan Saulin hovista?
- Mitä Samuel ehkä ajatteli Daavidin kertomuksesta (18)?
- Miettikää, paljonko aikaa edestakaisiin matkoihin kului ja paljonko aikaa Samuel ja Daavid voivat ehkä viettää yhdessä (19–22)?
- Mistä Samuel ja Saul ehkä puhuivat keskenään asuessaan profeettakoulussa?
- Mitä yllättäviä seikkoja nämä jakeet paljastavat meille uskonnollisesta hurmuksesta (20, 23–24)?
- Saul oli saanut hurmoskokemuksen jo monta kertaa. Miksi se ei koskaan saanut hänessä aikaan parannusta ja oikeaa uskoa?
- Mitä tämä viimeinen kohtaaminen ehkä merkitsi vanhalle Samuelille ja nuorelle Daavidille?

Lopuksi: Vetäjä lukee psalmista 59 jakeet 1–5 ja 17–18. Jos aikaa on, niin voitte näiden jakeiden pohjalta miettiä, mikä varjeli Daavidia tulehasta katkeraksi tässä tilanteessa, kun hän menetti yhdellä kertaa vaimonsa, ystävänsä, kotinsa, toimeentulonsa ja – inhimillisesti katsottuna – tulevaisuutensa.

19. YSTÄVYYSLIIITTO 1 Sam. 20

Aluksi: Henkensä uhalla Daavid palaa vielä kerran Saulin Gibeaan. Emme tiedä tarkalleen, miten hän etsii Jonatanin käsiinsä, sillä tapaamisen pitää olla äärimmäisen salainen. Luku 20 kertoo meille Daavidin ja Jonatanin solmimasta liitosta. Liitto on Raamatussa äärimmäisen vakava asia. Se solmitaan Herran kasvojen edessä ja on elinikäinen. Raamattu tuntee Herran ja hänen kansansa välisen liiton, avioliiton ja kuninkaiden väliset liitot. Tämä on ainoa esimerkki ystävyysliitosta.

Jakeet 1–9

- Mitkä olivat Daavidin tulevaisuuden näkymät tässä tilanteessa?
- Miksi Daavid meni puhumaan juuri Jonatanille Saulin vainosta, ei esimerkiksi vaimolleen Mikalille (1–3)?
- Miksi Jonatan kieltäytyi uskomasta isänsä murha-aikeisiin, vaikka tämä oli heittänyt keihään Daavidia kohti (jaa 2, vrt. 19:6, 10)?
- Mitä Jonatan ehkä isänsä ”hulluudenpuuskista” ajatteli?
- Kerro omin sanoin, millä tavalla nuoret miehet aikoivat päästä selville Saulin aikeista Daavidia kohtaan (4–7)?
- Mitä Daavid tarkoitti jakeella 8?

Jakeet 10–17

- Lukekaa jaa 22:8 ja miettikää, miksi miehet halusivat solmia liiton, vaikka se oli myös Jonatanille hengenvaarallista?
- Miten Jumala kuului mukaan Daavidin ja Jonatanin ystävyysliittoon (12–16 ja 42)?
- Mikä oli sen liiton sisältö, jonka nämä kaksi nuorta miestä solmivat keskenään?
- Mitä Jonatan näyttää ajattelevan isänsä Jumala suhteesta (13, 15)?
- Mitä opimme Daavidin ja Jonatanin uskosta näiden jakeiden kautta?

Jakeet 18–34

- Mihin tarvittiin nuolia ja pikkupoikaa – miksei voitu tavata ilman tätä rekvisiittaa (18–23)?
- Miettikää, miltä a) Jonatanista, b) Saulista ja c) Daavidista tuntui tuon uudenkuun juhlan aikana (24–29)?
- Mitä jakeet 30–31 Saulista osoittavat?
- Missä vaiheessa luulette Jonatanin tajunneen, että Daavidista tulee seuraava kuningas?
- Luuletko että Daavid oli kertonut parhaalle ystävänsä Samuelin voidelleen hänet kuninkaaksi? Miksi, miksi ei?
- Miksi Jonatan ei ollut vähääkään kateellinen Daavidille, joka syrjäyttäisi hänet valtaistuimelta?
- Mitä jakeet 32–34 osoittavat isän ja pojan väleistä?
- Miettikää, miksi Jonatan kuitenkin pysyi isänsä luona loppuikänsä (21:1)?

Jakeet 20:35–42 ja 21:1a

- Vielä kerran: miksi Jonatan ei voinut mennä salaiseen kohtaamispaikkaan ilman pikkupoikaa (35–40)?
- Mistä syystä Daavid kumarsi Jonatanin edessä (41)?
- Mitä Daavid itki? Mitä Jonatan itki? (41)? (Mikä Daavidille oli tuskallisinta, kun hän ajatteli tulevaisuuttaan? Entä Jonatanille?)
- Mitä näistä kahdesta miehestä osoittaa, että he osasivat itkeä tässä tilanteessa?
- Koskaan nämä kaksi ystävästä eivät enää saaneet viettää aikaa yhdessä. Vain kerran he tapasivat lyhyesti. Mitä heidän solmimansa ystävyysliitto merkitsi heille heidän loppuelämänsä ajan? (Mitä he voivat tehdä toinen toisensa hyväksi käytännössä?)
- Mikä tässä luvussa koskettaa eniten sydäntäsi?

Lopuksi: Vetäjä lukee psalmista 34 jakeet 1–11 ja 19–20. Tämän psalmin Daavid kirjoitti toisessa yhteydessä, mutta melko pian näiden tapahtumien jälkeen. Jos on aikaa, voitte miettiä, mikä on Daavidia kannattava voima kaikkien hänen tragedioidensa keskellä.

20. PAPIEN MURHA 1. Sam. 21–22

Aluksi: Daavidin kiertolaiselämä alkaa. Käytyään jo Samuelin luona hän menee seuraavaksi Nobin pyhäkköön. Tämä pappiskaupunki sijaitsee Jerusalemin ja Saulin Gibeon välillä, siitä on muutama kilometri niihin molempiin. Ilmestysmajahan siirrettiin Nobiin Silon hävityksen jälkeen. Nobin pyhäkössä asui yli 80 pappia. Siellä oli näkyleipäpöytä, efodi/kasukka (23:6) ja muita jumalanpalvelusvälineitä, mutta arkkua siellä ei ollut.

Ahimelek oli Eelin pojan Piinehaan pojan Ahitubin poika ja ylimmäinen pappi. Profeetta Gad mainitaan luvussa 22 ensimmäistä kertaa. Kuten aikaisemmin olemme todenneet, Israelin kuninkailla piti olla oma profeettansa, joka opetti heille Jumalan sanaa ja välitti hänen käskyjään. Gad tuli Daavidin palvelukseen hänen maanpakolais-aikanaan ja palveli vielä hänen poikaansakin. Gad järjesti myöhemmin jumalanpalveluksen musiikkielämän sekä kirjoitti Daavidin hallituskauden historiikin (2. Aik. 29:25, 29).

Jakeet 21:1–10

Jakeiden taustaa: Daavid tuli ilmeisesti pyhäkköön tiedustelemaan Herran ohjausta sen suhteen, mitä hänen nyt pitäisi tehdä ja minne mennä (22:10,15). Huomatkaa, etteivät näkyleipiä saaneet syödä muut kuin papit (3. Moos. 24:9). Ne vaihdettiin joka sapatti uusiin leipiin.

- Mitä osoittaa Ahimelekin reaktio Daavidin vierailuun (2)?
- Oliko Daavid yksin? Jos ei ollut, niin ketä hän oli saanut mukaansa (2–6)?
- Mitä mieltä olette Daavidin valheesta jakeessa 3?
- Vetäjä lukee Matt. 12:3–8. Miten Jeesus tulkitsee tämän tapauksen?
- Daavid oli saanut Goljatin miekan palkinnoksi jo kaksintaistelun jälkeen, mutta se oli tuotu pyhäkköön (17:54). Miettikää, mitä Jonatanin antamalla miekalla oli tapahtunut?

Referaatti jakeista 21:11–16: Harhaillessaan päämäärätönä vuoristossa Daavid kohtasi Gatin kuninkaan Akisin palvelijoita ja nämä vievät hänet kaupunkiinsa (ehkä väkisin, vrt. Ps. 56:1). Siinä Daavid nyt oli – Goljatin kotipaikkakunnalla! Koska hän ei päässyt kaupungista muuten pois, hänen oli pakko näytellä hullua ja piirustella grafiitteja seinäin. Näytelmä meni täydestä, ja Akis ajoi ”mielipuolen” ulos Gatista. Taas yksi osoitus Daavidin taiteellisesta lahjakkuudesta – minkä näyttelijän maailma hänessä menettikään!

Jakeet 22:1–5

Jakeiden taustaa: Adullam-niminen kaupunki sijaitsi Juudan alueella 30 km lounaaseen Jerusalemissa, ei kovin kaukana Gatista.

- Mitä osoittaa se, että Daavidin isot veljet liittyivät pikkuveljensä sissiarmeijaan, hänen käskettäväkseen (1)?
- Millaisia taitoja tarvittiin, ennen kuin parikymppinen Daavid sai treenatuksi tuollaisen Rajamäen rykmentin kurinalaiseksi sissiarmeijaksi (1–2)?
- Daavid vei vanhempansa Moabiin (3–4). Vetäjä lukee Ruut 4:9–10 ja 21–22. Miten läheisiä omaisia Daavidilla oli Moabissa?
- Miten Gadin läsnäolo vaikutti Daavidin pakolaiselämään (5)?

Jakeet 6–10 ja 21:8

Jakeiden taustaa: Kuvitelkaa sitä näkyä, kun Saul istuu tamariskipuun alla keihäs kädessään – hän ei näytä päästävän sitä koskaan käsistään – ja hänen benjaminilaiset kannattajansa seisovat pelon vallassa hänen ympärillään.

- Mitä Saul oikein tahtoo sanoa miehilleen jakeiden 7–8 kautta?
- Miettikää eri syitä, miksi edomilainen Doeg ilmaisi Daavidin olinpaikan Saulille – mitä hän arveli sillä voittavansa (9–10)?
- Tunnetko samanlaisia ihmisiä kuin Doeg oli?

Jakeet 22:11–19

Jakeiden taustaa: Eelin suvun päälle langetettu kirous toteutuu tässä karmealla tavalla.

- Mitä Ahimelekin olisi Saulin mielestä pitänyt tehdä Daavidin tullessa (11–15)?
- Miettikää näiden jakeiden valossa vielä kerran, miksi Daavid oli valehdellut Ahimelekille?
- Mitä pappien murhaaminen merkitsi Saulin Jumala-suhteelle (16–19)?
- Miksei luopumus koskaan pysähdy yhteen pisteeseen, vaan muuttuu koko ajan yhä kamalammaksi?
- Voiko mielestänne näissä jakeissa kuvatulla tavalla toimia muuta kuin riivattu ihminen, vai onko vielä kysymys ”normaalista mielisairaudesta”?

Jakeet 22:20–23

Jakeiden taustaa: Abjatar oli siis Eelin jälkeläinen neljännessä polvessa. Hänestä tuli Daavidin pappi seuraavaksi 40 vuodeksi.

- Miten Daavid olisi voinut puolustautua Abjatarin edessä (20–22)?
- Mitä Daavidin sanat jakeissa 22–23 hänestä osoittavat?

- Nyt Daavidilla oli leirissään paitsi profeettaa myös pappi ja tämän mukana urim ja tummim-kivet. Millä eri tavoilla Abjatarin läsnäolo vaikutti Daavidin pakolaisuosiin?

Lopuksi: Daavid kirjoitti tässä vaiheessa psalmin 52. Vetäjä lukee sen. Jos on aikaa, keskustellaan aiheesta: Mitä ihmisen psyykeen vaikuttaa se, että hän osaa puhua vihamiehistään Jumalalle kuten Daavid osasi?

21. DAAVID LAINSUOJATTOMANA 1. Sam. 23

Aluksi: Keilan/Kegilan kaupunki kuului Juudan heimolle (Joos. 15:44). Se sijaitsi 30 km Hebronista luoteeseen, filistealaisalueen rajalla. Saulin Gibeasta sinne oli matkaa yli 40 km. Daavid kysyi Herralta neuvoa uurim ja tummim-kivien kautta, jotka Abjatarilla oli mukanaan (7). Daavidin joukot ovat tällä välin kasvaneet kolmanneksella (13).

Jakeet 1–13

- Miettikää, miksi Saul ei rientänyt puolustamaan Keilaa armeijansa kanssa (1)?
- Mitä Daavid tahtoi saada aikaan Keilan pelastamisoperaation kautta (2–4)?
- Mitä jakeet 3–5 osoittavat noin 25–vuotiaan Daavidin johtajan kyvyistä?
- Mitä Keilan pelastaminen merkitsi sissipäällikölle, hänen joukolleen ja hänen maineelleen? Entä kuningas Saulille?
- Mitä Abjatarin, efodin ja profeetan poissaolo merkitsi Saulille ja heidän joukoilleen?
- Mitä huomaamme Saulin uskonelämästä jakeen 7 perusteella?
- Miettikää, miksi Jumala ei ole antanut meille kristityille tuollaista yksinkertaista keinoa päästä hänen tahdostaan perille (9–11).
- Miksi keilalaiset olisivat luovuttaneet hyväntekijänsä hänen vihollisensa käsiin (12)?

Jakeet 14–18

Jakeiden taustaa: Sifin autiomaan sijaitsee etelään Hebronista. Matkaa Saulin Gibeasta kertyy sinne yli 50 km. Ehkä juuri näihin aikoihin Jonatanille oli syntynyt hänen ensimmäinen ja ainoa poikansa Mefiboset, toiselta nimeltään Meribbaal.

- Miten 600 miestä voi elää autiomaassa (13–15)?
- Millaisia valmisteluja ja varotoimenpiteitä Jonatanilta vaadittiin, ennen kuin hän voi löytää Daavidin Sifistä? (Mitä hän sanoi isälleen, miten pääsi piilopaikasta selville, miten rauhoitti Daavidin joukot – kuuluihan hän heidän vihollisiinsa?)
- Miettikää, miksi Jonatan kävi tapaamassa parasta ystäväänsä vain kerran kymmenen vuoden aikana?
- Miksi Jonatan halusi sanoa Daavidille juuri ne asiat, jotka hän sanoi (16–18)?
- Miksi Daavid ja Jonatan vahvistivat tässä tilanteessa ystävyysliittonsa vielä kolmanteen kertaan (jake 18, vrt. 18:3; 20:42)?
- Tiedämme, että Jonatan kuoli muutama vuosi tämän kohtaamisen jälkeen. Mitä ajattelette hänen ennustuksestaan jakeen 17 lopussa?
- Mitä Daavidilta olisi jäänyt kokematta ja oppimatta, jollei hän olisi saanut osakseen Jonatanin ystävyyttä?
- Mitä ihmiselle merkitsee, jos hänellä on ollut elämänsä aikana yksikin todellinen ystävä?
- Kuvitelkaa, millaista Jonatanin loppuelämä oli isänsä hovissa.

Jakeet 19–28

Jakeiden taustaa: Sifiläiset olivat beduiineja, eivät siis israelilaisia. Sifin erämaassa oli paljon luoksepääsemättömiä, vuoristoisia piilopaikkoja. Maon sijaitsee Sifistä vähän etelään (25).

- Mitkä olivat sifiläisten motiivit, kun he ilmiantoivat Daavidin Saulille (19–20)?
- Mitä jakeet 21–23 Saulista osoittavat?
- Miettikää, millä tavalla ja tekosyillä Jonatan aina keplotteli itsensä pois Daavidin takaa-ajosta?
- Miksi Daavid ei halunnut antautua taisteluun Saulin kanssa, vaikka tiesi kokemuksesta, ettei sota ole miesvahvuudesta kiinni (24–26)?
- Miettikää, miten Saul sai sotilaansa jahtaamaan Daavidia; heidän olivat olleet muutama vuosi sitten tämän alaisia, kun Daavid oli johtanut menestyksekkäästi Saulin sotajoukkoa?

Lopuksi: Vetäjä lukee psalmin 54. Jos on aikaa: Mitä tämä psalmi kertoo meille Daavidin uskosta Sifin erämaassa?

22. SISSIPÄÄLLIKKÖ SÄÄSTÄÄ KUNINKAAN HENGEN 1. Sam. 24

(Tämä luku on samantapainen kuin 26. luku, jossa Daavid säästää Saulin hengen uudemman kerran. Jos kokoontumiskertoja on rajoitetusti, voitte sivuuttaa tämän opiskelujakson niin, että kukin raamattupiiriläinen tekee sen kotiläksynä.)

Aluksi: En-Gedi on makean veden lähde. Se sijaitsee Sifin korkeudella Kuolleen meren länsirannalla ja kantaa samaa nimeä vielä tänäkin päivänä. En-Gedi oli piileskelijöille ihanteellinen paikka, koska se oli täynnä kaikenlaisia luolia, ja vettä ja ruokaakin oli saatavilla.

Jakeet 1–8

- Mitä Daavidin piti aina ottaa huomioon, kun hän siirteli 600 miestä ja heidän perheitään paikasta toiseen (1–3)?
- Mitä ajattelet tilanteesta, jota jae 4 kuvaa?
- Mitä taitoja Daavidilta vaadittiin, että hänen onnistui päästä Saulin taakse tämän huomaamatta mitään (5)?
- Keskustelkaa aiheesta: oliko tämä tilanne Daavidille todellinen kiusaus vai ei (5–7)?
- Miettikää eri mahdollisuuksia, miten Herra oli ilmoittanut Daavidille, että hän voittaa vihollisensa ja miten Daavidin miehetkin olivat päässeet selville tuosta profetiasta (5a)?
- Mitä jae 6 kertoo meille Daavidin omastatunnosta?
- Vertaa Daavidin omaatuntoa omaan omaantuntoosi.
- Mitä Daavidin sanat jakeessa 7 osoittavat hänen luonteestaan ja hänen uskostaan?
- Mitä huomaamme Daavidin ominaisuuksista sissijoukon johtajana (5–8)?

Jakeet 9–16

Jakeiden taustaa: Daavid kutsuu Saulia isäkseen, koska tämä on hänen appensa ja kuninkaansa ja lisäksi hänen parhaan ystävänsä isä.

- Millä eri tavoilla Daavid osoitti nöyryyttään ja alamaisuuttaan Saulin edessä (9, 11b, 12a, 15)?
- Mikä on mielestäsi vaikuttavinta puheessa, jonka Daavid piti Saulille (9–16)?
- Mitä Daavid piti Saulin vainon motiivina (10). Miksi hän ei mainitse kateutta mahdollisensa motiivina?
- Mitkä olivat siis ne syyt, joiden tähden Daavid pidättäytyi kostosta?
- Mitä siitä olisi seurannut seuraaville ihmisille, jos Daavid olisi tappanut Saulin ja ilmoittanut sitten kaikille, että Samuel on jo voidellut hänet kuninkaaksi: Saulin sotajoukoille, sukulaisille ja benjaminilaisille? Mikalille ja Jonatanille? Entä Daavidille itselleen?
- Miten sinä olisit vastaavassa tilanteessa kohdellut vihamiestäsi?
- Mitä mieltä olet, saako luonnevikaista/ psykopaattia kohdella kuten Daavid kohteli Saulia?
- Miten sinun elämäsi muuttuisi, jos uskoisit jakeen 16 lupauksen?

Jakeet 17–23

- Mikä Saulin reaktiossa on hämmästyttävää (17–18)?
- Mitä a) Daavidin miehet ja b) Saulin miehet Saulin puheesta ehkä ajattelivat (17–22)?
- Mitä Saul sanoo Herrasta puhuessaan Daavidille?
- Miettikää eri syitä, miksi tämä mielenmuutos ei jäänyt Saulissa pysyväksi?
- Miksi Daavid ei palannut Saulin kanssa ihmisten ilmoille?

Lopuksi: Vetäjä lukee psalmista 27 jakeet 1–3 ja 13–14. (Jos on aikaa): Mitä nämä jakeet kertovat meille Daavidin rohkeuden syistä?

23. SAMUELIN KUOLEMA JA JÄLKIMAINEN 25:1 ym.

(Tämän tekstin voi käsitellä raamattupiirissä, mutta se soveltuu ehkä paremmin yksityiseen opiskeluun.)

Aluksi: Oli vuosi 1020 eKr. Samuel oli noin 85-vuotias. Hän oli toiminut kansansa ja kuninkaansa hengellisenä johtajana peräti 70 vuotta. Daavid oli piileskellyt vuorilla tähän mennessä ehkä puolisenkymmentä vuotta.

Saul muuttui koko ajan yhä vainoharhaisemmaksi. Uskonpuhdistus, jota Samuel oli yhdessä Saulin kanssa edistänyt, oli painumassa unholaan ja Israelista oli hyvää vauhtia tulossa poliisivaltio.

Siinä tilanteessa Herra kutsui uskollisen palvelijansa pyhien lepoon.

KUOLEMA

Samuel kuoli, ja kaikki israelilaiset kokoontuivat valittajaisiin. Samuel haudattiin kotipaikalleen Ramaan (25:1)

- Mitä Samuel itse ajatteli ehkä kuoleman edessä omasta elämäntyöstään?
- Mitkä olivat olleet suuria iloja tämän Jumalan miehen elämässä? Entä suuria pettymyksiä?
- Mistä Samuel olisi voinut olla kuollessaan katkera?
- Millä mielellä Samuel ehkä muisteli ihmisiä, joita oli rakastanut: äitiään, Eeliä, poikiaan, Daavidia? Mitä luulette, rakastiko Samuel yhä Saulia?
- Mikä lohdutti Samuelia kuoleman lähestyessä?
- Ihminen – myös uskova ihminen – haluaa yleensä jättää jotakin tärkeää jälkeensä ikään kuin todistamaan elämäntyöstään. Mitä Samuel jätti jälkeensä kuollessaan?
- Mitä Saul ehkä ajatteli kuollessaan Samuelin kuolemasta? Entä Daavid? Entä kansa, jota Samuel oli johtanut noin 70 vuotta?
- Daavid ja Saul olivat eronneet sovinnossa luvun 24 lopussa. Luuletko, että he molemmat osallistuivat Samuelin hautajaisiin (24:23–25:1)?

SAMUEL – JUMALANPALVELUKSEN UUDISTAJA

Samuelin pojat eivät seuranneet isänsä jälkiä, mutta yllättäen 1. Aikakirjasta löytyy Samuelin pojanpojan nimi. Muistatthän, että Samuel oli leeviläinen, joka kuului Kehatin sukuhaaraan:

*Osan leeviläisistä Daavid pani huolehtimaan laulusta Herran pyhäkössä sen jälkeen kun liitonarkku oli asetettu sinne. (...) Seuraavassa luetellaan temppelilaulajat ja heidän jälkeläisensä: Kehatin suvusta laulajana oli **Heman**, Joelin poika; hänen **isoisänsä oli Samuel** (1. Aik. 6:16–18. Ks. myös 1Aik. 6:18; 1Aik. 16:41; 2Aik. 5:12; 2Aik. 35:15).*

Heman oli siis tärkeä henkilö jumalanpalveluksen uudistusta tehtäessä sekä Daavidin että Salomonin aikana. Psalmi 88 saattaa olla hänen käsialaansa.

- Mitkä seikat olivat vaikuttaneet siihen, että Samuelin pojanpojasta tuli uskova kanttori ja kirkkomuusikko?
- Miettikää, mistä johtuu, että usko joskus hyppää yhden sukupolven yli?

Toinen lainaus Aikakirjoista koskien Daavidin uudistamaa jumalanpalveluselämää:

*Pyhäkköteltan kynnyksen vartijoina palvelivat Sallum, (...) ja hänen sukuunsa kuuluvat korahilaiset. (...) Kynnyksen vartijoiksi valittuja oli kaikkiaan 212 (...). Daavid ja **Samuel, näkijä**, olivat uskoneet heille tämän tehtävän, ja niin he ja heidän jälkeläisensä huolehtivat pyhäkköteltan ja Herran temppelin porttien vartioinnista. (1. Aik. 9:19–23)*

- Samuel oli siis eläessään antanut Daavidille neuvoja jumalanpalveluselämän järjestämisestä. Miettikää, missä ja milloin he olivat ehtineet keskustella tästä asiasta?

SAMUEL – KIRJAILIJA

*”Daavidin vaiheet on kirjoitettu **näkijä Samuelin historiassa**, profeetta Naatanin historiassa ja tietäjä Gadin historiassa.” (1. Aik. 29:29).*

”Samuel kirjoitti kirjaan kuninkaan oikeudet” (1. Sam. 10:25).

- Mitä uutta nämä kaksi raamatunkohtaa paljastavat meille Samuelin elämäntyöstä?

SAMUEL – RUKOILIJA

*Ylistäkää Herraa, meidän Jumalaamme, kumartukaa hänen valtaistuimensa eteen, hänen jalkojensa juureen! Hän on pyhä. Mooses ja Aaron olivat hänen pappejaan, **Samuel huusi avuksi hänen nimeään**. He huusivat Herraa, ja hän vastasi. (...) Herra, meidän Jumalamme! Sinä vastasit heille, sinä annoit heille anteeksi, vaikka rankaisitkin heitä heidän teoistaan. (Psalmi 99:5–6 ja 8).*

*Herra sanoi minulle: ”Vaikka minun eteeni astuisivat **Mooses ja Samuel**, en sittenkään tuntisi sääliä tätä kansaa kohtaan. Aja se pois edestäni, menköön menojaan!” (Jer. 15:1).*

- Mitä nämä kuningaspsalmin ja Jeremian kirjan kohdat kertovat meille Samuelin maineesta hänen kuolemansa jälkeen?

TODISTUS JEESUKSESTA

Mooses on sanonut: 'Herra, teidän Jumalanne, on veljienne joukosta nostava esiin profeetan, minun kaltaiseni. Kuulkaa häntä, tehkää kaikessa niin kuin hän teille sanoo. Jokainen, joka ei tätä profeettaa kuule, poistetaan kansansa parista ja tuhotaan.' Samoin ovat muut profeetat, niin Samuel kuin kaikki myöhemmätkin, kansalle puhuessaan myös ennustaneet näistä päivistä. (Apt. 3:22–24).

- Miettikää, millä eri tavoilla Samuel oli todistanut Kristuksen päivästä?

Lopuksi: Samuel oli Vanhan testamentin Johannes Kastaja – Herran voidellun edelläkävijä. Samuel voiteli kuningassuvun perustajan, Johannes kastoi Kuningasten Kuninkaan. Samuel uhraisi karitsan (7:9), Johannes osoitti sormelleen häntä, johon kaikki Vanhan testamentin uhrin viittaavat, ja sanoi: ”Katsokaa: Jumalan karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!” (Joh. 1:29).

24. DAAVIDIN TOINEN JA KOLMAS VAIMO 1. SAM 25

Aluksi: Avioliitosta Jumala on säätänyt, että se on elinikäinen liitto yhden miehen ja yhden naisen välillä (1. Moos. 2:24; Mark. 10:6–9). Kuninkaallakaan ei Mooseksen lain mukaan saanut olla useita vaimoja (5. Moos. 17:17).

Jakeet 25:43–44

- Mitä luulette: eikö Daavid tahtonut pyytää Mikalia elämään kanssaan takaa-ajetun elämää, vai eikö Mikal suostunut (44)?
- Olisiko Mikal a) halunnut odottaa Daavidia isänsä kuolemaan asti, vai b) menikö hän vapaaehtoisesti Paltin vaimoksi? Mitä a ja b vaihtoehdot Mikalista osoittavat?
- Kuvitelkaa Daavidin tuntemuksia sinä päivänä, kun hän kuuli Mikalin joutuneen toiselle miehelle vaimoksi. Kuinka nopeasti rakkaus Mikalia kohtaan kuoli Daavidin sydämeistä – vai kuoliko se?
- Miettikää, mikä vaikutus Mikalin menettämisellä oli Daavidin suhteeseen toiseen sukupuoleen.
- Millaisia vaikeuksia Paltin oli ehkä kohdattava avioliitossaan kuninkaan tyttären kanssa, joka oli jo ollut naimisissa monen ihaileman sissipäällikön puolisona?
- Oliko Daavidilla mielestänne oikeus mennä naimisiin Ahinoamin kanssa (43)?

Jakeet 1b-17 (Luetaan hiljaa)

Jakeiden taustaa: Tässä ei ole kysymys Karmelin vuoristosta, vaan Maonin erämaan Karmelista, joka sijaitsee Hebronin eteläpuolella. Saul oli aikaisemmin pystyttänyt sinne muistomerkin itselleen (15:12). Nabal (nimi merkitsee ”hullua”) oli todella rikas mies, sillä jo sadan lampaan omistajaa pidettiin tuohon aikaan hyvinvoipana. Lampaat kerittiin talkootyönä ja keritsijöille järjestettiin suuret juhlat. Yhden lampaan keritsemiseen meni tuonaikaisilla vehkeillä (pronssisaksilla?) arviolta puoli tuntia. Kerittäessä pitää varoa tarkasti, ettei leikkaa vahingossakaan lampaan ihoa.

- Laskekaa, montako ihmistä tarvitaan talkoisiin, jos tuollainen vuohi- ja lammaislauma keritään yhtenä päivänä (2)?
- Mitä opimme tavasta, jolla Daavid elätti itsensä ja sissiarmeijansa (4–9).
- Millaisen kuvan nämä jakeet antavat sissipäällikkö Daavidista?
- Miksi Nabal ei antanut Daavidille arvoa, miksi hän halusi loukata Daavidia (10–11)?
- Montako olisi menettänyt omaisuudestaan, jos hän olisi antanut Daavidin miehille viisi lammasta ja yhden vuohen (2)?
- Miksi Daavidin itsehillintä petti juuri Nabal kohdalla (13)?
- Miettikää, millaista Abigailin elämä oli ollut Nabal vaimona. Lapsia heillä ei ollut. (Jakeet 3, 14–17, 25).

Jakeet 18–38 (Luetaan hiljaa)

- Arvioikaa, montako ateriaa jokainen Daavidin 400–600 miehestä sai Abigailin tuliaisista (18)?
- Katsokaa Abigailin puheesta, mitä hän ajatteli a) miehestään ja b) Daavidista ja c) Jumalasta (24b-31).
- Mikä olisi ollut Daavidin synti, jos hän olisi toteuttanut suunnitelmansa (32–35)?
- Miettikää, mikä sairaus Nabaliin iski, ja mitkä olivat sen inhimilliset syyt (36–38)?

Jakeet 39–40

- Mihin Daavid Abigailissa ihastui (39)?
- Miltä Abigailista tuntui mennä vaeltelevan sissipäällikön vaimoksi sen jälkeen, kun hän oli ollut rikkaan Nabal vaimona?
- Mitä osoittaa se seikka, ettei Daavidille ei riittänyt Ahinoam vaimoksi, vaan hän otti itselleen myös Abigailin?
- Mitä Abigail ehkä ajatteli huomattessaan, että Daavidilla oli jo leirissään yksi vaimo?
- Mitä meidän pitäisi oppia tästä tapauksesta?

Lopuksi: Daavid asui 10 vuotta erossa Mikalista, Saulin tyttärestä. Tarinan loppu kerrotaan 2. Sam. 3:14–16 ja 6:20–23. Mikalilla ei ollut lapsia, joten Daavidin vanhin poika Amnon syntyi Ahinoamista ja Kilab-niminen poika Abigailista. Amnonin tarina oli traaginen. Kilabista emme tiedä muuta kuin nimen.

Tuollaisen perhetilanteen keskellä Daavidilta jäi tietenkin kokematta syvä yhteenkuuluvaisuus ja rakkaus, joka voi vallita vain monogaamisessa avioliitossa. Koska yhteenkuuluvaisuutta ei ollut, Daavid koetti täyttää sydämensä yksinäisyyden ottamalla itselleen yhä uusia vaimoja. Kuollessaan Daavidilla oli toistakymmentä vaimoa ja sivuvaimot päälle.

Loppujen lopuksi Raamatusta löytyy vain yksi täydellinen sankari, jota voimme varauksettomasti ihailla: Jeesus Kristus. Hän osasi kohdella toista sukupuolta oikein ja myös hillitä itsensä kaikissa tilanteissa.

25. RAKASTA VIHAMIESTÄSI 1. Sam. 26

Aluksi: On kulunut muutama vuosi edellisestä. Sifiläiset olivat jo kerran ilmiantaneet Saulille Daavidin olinpaikan (23:19). Hehän olivat beduiineja, jotka asuivat Hebronin eteläpuolella sijaitsevassa autiomaassa. Saul oli luvannut jättää Daavidin rauhaan, koska tämä oli säästänyt hänen henkensä.

Jakeet 1–16

Jakeiden taustaa: Ensimmäistä kertaa Samuelin kirjassa esiintyy nyt Daavidin isosiskon Serujan pojan nimi (6). Kolme sisarenpoikaa Joab, Abisai ja Asael tulevat näyttämään tärkeää osaa Daavidin historiassa. Abner (5) oli paitsi Saulin so-tapäällikkö, myös hänen serkkunsa. Myöhemmin käy ilmi, että Daavid kunnioitti suuresti tätä miestä.

- Mikä sai Saulin taas aloittamaan Daavidin vainoamisen, vaikka hän oli luvannut sen lopettaa (1–3a)?
- Miksi Herra asetti Daavidin jälleen kerran samaan valintatilanteeseen: tuhoaako hän vastustajansa vai eikö (3b-5, 8)?
- Daavid ei voinut tietää edeltä käsin, että Herra oli vaivuttanut Saulin ja hänen sotilaansa syvään uneen. Mitä kaikkea tuossa uskaliaassa keihäänryöstö-operaatiossa piti ottaa huomioon (6–7, 12)?
- Mitä jakeet 9–11 Daavidista ja hänen uskostaan osoittavat?
- Mitä Abner ehkä ajatteli tästä episodista (13–16)?

Jakeet 17–25

- Daavid avaa tässä sydämensä ja kertoo maanpakolaisuudestaan. Mitkä asiat olivat hänelle kaikkein vaikeimpia, jos hänen on lähdettävä pois kotimaastaan (18–20, ks. myös Ps. 27:4)?
- Kuka Saulin oli yllättänyt taistelemaan Daavidia vastaan (19)?
- Jakeesta 21 näemme, miten Saul katui käytöstään n:nen kerran. Mitä oikeasta parannuksesta jäi kuitenkin vielä puuttumaan?
- Miksi Daavid tahtoi palauttaa kuninkaan keihään (22)?
- Mikä esti Daavidia turvautumasta oman käden oikeuteen (23–24)?
- Mitä tapahtuu, jos ihminen ottaa koston omiin käsiinsä?
- Miten esim. koulu- tai työpaikkakiusatun pitäisi tehdä a) silloin kun asia on ajankohtainen, b) jäljestäpäin.
- Mistä Daavid oli saanut sellaisen uskon, että hänen henkensä/ elämänsä on Herran, ei kenenkään muun, käsissä (23–24)? (Katsokaa nämä jakeet sekä uudesta että vanhasta käännöksestä.)
- Jos itse olet ollut kuoleman vaarassa, pystyitkö silloin uskomaan, että henkesi oli Herran, ei esim. lääkäreiden, käsissä?
- Mitä ajattelet kansan johtajasta, jonka sanaan ei voi ollenkaan luottaa (26:25–27:1)?

PSALMI 142

- Mikä on Daavidin mielestä pahinta hänen tilanteessaan (1–5)?
- Oletko koskaan ollut samassa tilanteessa kuin Daavid? Mihin silloin turvauduit?
- Mihin Daavid turvautui hädässään (6–8)?
- Mikä tässä psalmissa koskettaa eniten sydäntäsi?
- Mitä Daavidille olisi tapahtunut, jollei hän olisi osannut rukoilla näitä rukouksia?

Lopuksi: Psalmi 142 olisi sopinut myös Jeesuksen suuhun hänen viimeisinä elinpäivinä.

26. DAAVID FILISTEALAISTEN JOUKOSSA 1. Sam. 27 ja 29

(Myös tämä opiskelujakso kuuluu niihin teksteihin, jotka voi yhtä hyvin opiskella yksin kotona kuin ryhmässä.)

Aluksi: Daavid oli ollut pakosalla jo 7–8 vuotta. Hänen joukkonsa oli kasvanut ja vastuu sen mukana. Daavid ei koskaan turvautunut oman käden oikeuteen. Hän ei kostonnut ilmiantajilleen eikä Saulin puolella sotiville, kuten nykyisillä sissiliikkeillä on tapana. Hän ei halunnut varastaa omalta kansaltaan elintarvikkeita eikä vahingoittaa ketään millään tavalla, olivatpa ihmiset hänen puolellaan tai Saulin puolella.

Ulkomaille pakenemista Daavid oli koettanut välttää viimeiseen asti. Sen seuraukset saattaisivat näet olla kohtalokkaat: Daavidin pitäisi taipua paitsi viholliskuninkaan palveluksen myös epäjumalanpalvelukseen. Kuningas sai näet tuohon aikaan määrätä alueellaan asuvien uskonnosta ja vaatia miehet mukaan sotiinsa. Daavid saattaisi siis joutua kääntämään aseensa omaa kansaansa vastaan.

Luvussa 21:11–16 ja Psalmissa 34 on kerrottu, miten Daavid oli pakolaisaikansa alussa pidätetty ja viety filistealaiseen Gatin kaupunkiin. Nyt noista päivistä oli kulunut 7–8 vuotta.

Jakeet 27:1–9

Jakeiden taustaa: Siklag sijaitsi 25 km Gatista etelään ja 15 km Beersebasta pohjoiseen. Joosua oli antanut sen Juudalle, mutta myöhemmin se oli menetetty filistealaisille (Joos. 15:31). Gesurilaiset (8) asuivat Filistean eteläpuolella. Heitä ei maan valloituksen aikana pystytty voittamaan (Joos. 13:1–3). Girsiläisiä ei mainita muualla Raamatussa. Amalekilaiset oli se kansa, jonka karjan ja kuninkaan Saul säästi vastoin Herran käskyä. He asuivat Negevissä ja Siinailla.

- Mitä jae 1 Daavidin uskosta osoittaa?
- Miettikää eri syitä, miksi Akis oli nyt valmis ottamaan Daavidin liittolaisekseen, vaikka tämä oli 13–14 vuotta aikaisemmin tappanut hänen mahtavan soturinsa Goljatin ja 7–8 vuotta aikaisemmin näyttänyt mieli puolelta (2)?
- Daavidin miehet saivat perheineen Siklagin pikkukaupungin asuttavaksi. Millaista luulette Daavidin perhe-elämän olleen tuohon aikaan (3–7)?
- Daavidin salaiset liittolaiset olivat ruokkineet häntä Israelissa 7–8 vuotta. Mitä muita vaihtoehtoja Daavidilla olisi ollut klaaninsa elättämiseksi vihollismaassa kuin ryöstötretket (8–9)?

Jakeet 27:10–12 ja 28:1–2

Jakeiden taustaa: Jerahmeelilaiset olivat Juudan heimoon kuuluva ryhmä (1. Aik. 2:9, 25). Keniläiset olivat Mooseksen apen jälkeläisiä ja Israelin liittolaisia (10).

- Mitä ajattelette Daavidin valheista (10–11)?
- Millaisen suuren ratkaisun edessä Daavid nyt oli? Mitkä olivat hänen vaihtoehtonsa tässä tilanteessa (28:1–2)?
- Mitä Daavidille tapahtuisi, a) jos hän tappaisi sodassa omia maanmiehiään, b) jos hän tappaisi filistealaisia?
- Mitä Daavidin ja hänen miestensä perheille tapahtuisi, jos a-vaihtoehto tapahtuisi? Entä jos b-vaihtoehto tapahtuisi?

Jakeet 29:1–5

Jakeiden taustaa: Tämä Afek (joka ei ole sama kuin luvussa 4) sijaitsee Jisreelin tasangon länsipuolella, Karmelilta pohjoiseen. Saul kokosi joukkonsa Jisreelin tasangon itäpuolelle Gilboan vuorille (28:4 ja 29:1). Filistealaiset olivat kokeneet aikaisemmin, että heidän joukoissaan sotineet israelilaiset käänsivät aseensa heitä vastaan (14:21). Kuten aikaisemmin on todettu, Filistea koostui viidestä kaupunkivaltiosta, joilla oli kullakin oma päällikkönsä/ ruhtinaansa*.

- Mitkä olivat ehkä Daavidin suunnitelmat hänen marssiessaan filistealaisten jälkijoukkona Saulia ja Jonatania vastaan (29:1–3)?
- Mikä sai Akisin ihastumaan Daavidiin noin valtavasti ja luottamaan häneen 100Daavid oli kaatanut hänen kansaansa kymmenin tuhansin (29:3,6,9,10)?
- Miksi Akis vannoi valansa Herran nimeen (6)?
- Miksi David vastasi kuten jakeessa 8 kerrotaan – mihin hän pyrki?
- Mitä luulette Daavidin ja hänen miestensä miettineen, kun he marssivat kolmea päivänmatkaa (90 km) takaisin Siklagiin a) omasta tilanteestaan, b) sodasta, johon Saul ja Israel joutuisivat (11)?
- Mitä Akis ehkä myöhemmin koko tästä episodista ajatteli?

Lopuksi: Kun luemme Vanhasta testamentista, miten yksi kansa valittiin ja toisia ei, niin meidän pitää muistuttaa mieleemme, miksi se tapahtui. Jumalan oli valittava yksi kansa ja yksi maa, jossa hänen Poikansa voisi syntyä. Sitten hänen piti kasvattaa ja opettaa sitä tuhansia vuosia ymmärtämään, mitä synti on ja mikä on sijaisuhrin merkitys.

Mutta Jeesuksen kuoleman ja ylösnousemuksen jälkeen valinta ja evankeliumi kuuluvat kaikille kansoille. Myös filistealaisten jälkeläisille, jos heitä vielä jossakin on olemassa. Meidän tehtävämme on mennä kaikkeen maailmaan ja saarnata evankeliumia kaikille luoduille.

27. SAUL TURVAUTUU NOITUUTEEN 1. Sam. 28:3–25

Aluksi: Israelin kuninkaan etuoikeus oli kysyä Herralta neuvoa sodankäyntiinsä. Saul oli vaikeassa tilanteessa, koska hänellä ei ollut pappia, ei efodia/kasukkaa eikä oikeaa profeettaa, joiden kautta tiedustella Herran tahtoa. Saul oli tietenkin saattanut palkata itselleen jonkun papin tai profeetan, ja jopa teettää toisen efodin kivineen, mutta ne eivät toimineet. Herra pysyi vaii.

Filistealaiset olivat tulleet Afekista Sunemiin Jisreelin tasangon länsilaidalle (4a). Aivan lähellä oli myös Gilboan vuori, jossa israelilaisten leiri sijaitti (4b), samoin En-Dorin kylä noitineen (7).

Jakeet 28:3–7

Jakeiden taustaa: Saul oli toiminut aikoinaan uskonpuhdistajana Samuelin kanssa ja hävittänyt maasta noidat ja meediat (Jakeet 2 ja 9). Mooseksen laki kieltää ehdottomasti kaiken spiritismin, okkultismin ja yhteydenpidon kuolleisiin (5. Moos. 18:10–12).

- Saul oli alun perin rohkea sotapäällikkö, mutta nyt hänen ”sydämensä vapisi”. Mikä oli tehnyt rohkeasta miehestä pelkurin (5)?
- Mitä meidän pitäisi tehdä, jos koemme olevamme pelkureita?
- Mitä takinkäännös ja noitavaimoon turvautuminen Saulista osoittavat (3b, 7)?
- Miettikää eri syitä, miksi yhteyden pito kuolleiden henkiin ja yleensä henkimaailmaan on vahingollista ihmiselle?
- Miksi Herra oli hiljaa tämän epätoivoisen ihmisen edessä (6)?

Jakeet 8–14

- Mistä syystä meedion pitää yleensä olla nainen (8)?
- Miksi Saul tahtoi naamioitua tässä tilanteessa (8)?
- Mitä osoittaa Saulista se, että hän yhäkin vannoi valansa Herran nimeen (9–10)?
- Miksi Saul halusi tavata nimenomaan Samuelin (11)?
- Mitkä seikat tekevät jakeiden 12–14 kuvaaman tilanteen erityisen kammottavaksi?

Jakeet 15–19

- Millaisen vastauksen Saul luuli ehkä Samuelilta saavansa (15)?
- Katsokaa tarkoin Samuelin vastausta Saulille jakeissa 16–19 ja miettikää, oliko meedion nostattama hahmo todella Samuel vai eikö ollut?
- Voivatko kuolleet ihmiset palata takaisin maan päälle tekemään hyvää tai pahaa esim. okkultistisen toiminnan tuloksena? Vai onko aina kyseessä paha henkivalta, jos jotain yliluonnollista tapahtuu?
- Vielä kerran: mikä oli ollut Saulin synty, joka lopulta ajoi hänet tähän pisteeseen (18)?
- Keskustelkaa siitä, olisiko parannus ollut vielä tässä vaiheessa Saulille mahdollinen?
- Soveltakaa näitä Jeesuksen sanoja Saulin elämään: ”*Jos he eivät kuuntele Moosesta ja profeettoja, ei heitä saada uskomaan, vaikka joku nousisi kuolleista.*” (Luuk. 16:31).
- Miksi ihmisen ei ole hyvä tietää kuolinpäiväänsä?
- Millaisen vaikutelman saamme tämän luvun perusteella tuonelasta? Mitä tuonelalle on tapahtunut Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen, vrt. hänen sanojaan ristin ryöväriille: ”*Totisesti: jo tänään olet minun kanssani paratiisissa*” (Luuk. 23:43)?

Jakeet 20–25

Jakeiden taustaa: Seuraavana päivänä Saulin piti johtaa Israel taisteluun filistealaisia vastaan. Saulin suuri tehtävä kuninkaana oli ollut nimenomaan kansansa pelastaminen filistealaisten vallasta (8:16; 10:1).

- Mitä Samuelin hahmo sai mielestäsi aikaan Saulin elämässä: hyvää, pahaa vai ei kumpaakaan?
- Mitä ajattelette meedion käytöksestä jakeissa 21–25?
- Miksi henkimaailma ei koskaan voi tuoda ihmiselle turvallisuutta ja lohdutusta, vaan kauhua?
- Mitä yhteistä on Jeesuksen kauhulla Getsemanessa ja Saulin kauhulla tässä tilanteessa?

Lopuksi: Jeesus voitti pahalaisen, tuonelan ja kuoleman vallat ylösnousemuksensa aamuna. Näky, joka naisia kohtasi tyhjällä haudalla oli täysin päinvastainen kuin se pimeä kauhujen maailma, jota tässä luvussa kuvattiin. Pääsiäisaamu oli täynnä valoa, iloa ja toivoa, sillä KUOLEMA OLI SILLOIN VOITETTU. Ja nyt Jeesuksen omilla on hänen nimessään vahva ase kaikkia pahan henkivaltoja vastaan.

28. DAAVID KOSTAA AMALEKILAISILLE 1. Sam. 30

Aluksi: Amalekilaisista ks. 29:18. Kuten edellä on jo mainittu, tämä kameleilla ratsastava beduiinikansa asui Negevissä ja Siinailta. Syyt, miksi kanaanilaiset kansat piti hävittää, olivat seuraavat: 1) rangaistukseksi niiden moraalittomuudesta, epäinhimillisyydestä ja epäjumalanpalvonnasta, 2) siksi etteivät israelilaiset alkaisi palvoa niiden jumalia (5. Moos. 18:9–14 ym.).

Jakeet 1–8

- Miettikää eri syitä, miksi Daavid ei jättänyt Siklagiin muita kuin naiset ja lapset lähtiessään filistealaisten mukana sotaretkelle (jae 1, vrt. 28:1–2)?
- Kuvittele, että itse tulisit matkalta ja huomaisit kotisi poltetuksi ja perheesi kidnapatuiksi. Miten reagoisit, mitä sanoisit Jumalalle ja ihmisille (2,5)?
- Mitä Daavidin miesten reaktio heistä osoittaa (4,6)?
- Mitä Daavidin reaktio hänestä osoittaa (4–8)?
- Mitä Daavidilta olisi jäänyt oppimatta, jollei hän olisi joutunut kestäämään tätäkin koettelemusta?

Jakeet 9–15

Jakeiden taustaa: Afekista Siklagiin oli marssittu kolme päivää. Sieltä takaa-ajo suuntautui etelän autiomaahan 60–120 kilometriä. Besorin joki (9) laskee Gazan kohdalla Välimereen kuljettuaan poikki Negevin. (Ks. karttaa!). Oletettavasti Siklagista oli sinne matkaa pari- kolmekymmentä kilometriä. Joenuomaan laskeutuminen ja vastapäisille vuorille nouseminen saattoi olla aikamoinen urakka.

- Miksi takaa-ajo oli ensin tuntunut Daavidista ja hänen miehistään mahdottomalta. Miettikää matkan suuntaa, varustetasoa, etumatkaa yms. ?
- Mikä oli uuvuttanut kolmasosan Daavidin miehistä noin huonoon kuntoon (9–10)?
- Kuinka kauan arviolta meni, ennen kuin egyptiläinen orja saatiin elvytetyksi puhekuuntoon (11–12)?
- Miksi egyptiläinen suostui Daavidin ehdotukseen (13–15)?

Jakeet 16–20

Jakeiden taustaa: Daavid ei myöhemmin saanut rakentaa temppeliä, koska hänen kätensä olivat tahrautuneet vereen niissä monissa sodissa, joita hän elämänsä aikana kävi?

- Miettikää kohta kohdalta, mitä kaikkea amalekilaisten leirissä tuona päivänä tapahtui (16–20)?
- Oliko Daavidilla mielestänne oikeus toimia, kuten hän toimi? Perustelkaa kantanne.
- Miten Raamatun arvomaailma eroaa nykyajan humanismista?

Jakeet 21–31

Jakeiden taustaa: Daavid itse kuului Juudan sukukuntaan.

- Mitä olisi tapahtunut, jos Daavid olisi suostunut kelvottomien miestensä ehdotukseen (21–22)?
- Miten Daavid perustelee sitä, ettei tuon päivän sotasaalis kuulunut vain niille, jotka olivat osallistuneet taisteluun (23–25)?
- Miten Daavidista oli tullut noin viisas ja oikeudenmukainen johtaja?
- Miten jakeita 23–25 voitaisiin soveltaa meidän aikaamme/ elämäämme?
- Katsokaa kartalta paikat, jotka mainitaan jakeissa 27–31. Mitä ne meille Daavidin vaellusreiteistä osoittavat?
- Miksi Daavid ei itse pitänyt sotasaalista, vaikka se varmasti olisi ollut hyvään tarpeeseen 600 miehen ja heidän perheittensä ruokkimisessa?

Lopuksi: Yön jälkeen seuraa aina aamu. Daavid ei vielä tiennyt, että tämä olisi hänen viimeinen koettelemuksensa takaa ajettuna maanpakolaisena. Kohta tämän jälkeen hän pääsisi palaamaan omaan maahansa. Vetäjä lukee psalmista 18 jakeet 1–4 ja 17–20.

29. SAULIN JA JONATANIN KUOLEMA 1. Sam. 31 ja 2. Sam. 1

Aluksi: Saul oli ollut kuninkaana 40 vuotta ja oli kuollessaan noin 65–70-vuotias. Jonatan oli kuollessaan noin 35–40-vuotias, ja häntä jäi suremaan viisivuotias poika Mefiboset.

Raamattu ei hyväksy itsemurhaa, koska vain ihmisen Luojaalla on oikeus päättää hänen elämänsä pituudesta. Myöskään eutanasiaa, johon Saul aseenkantajaansa houkutteli, ei voida pitää minään muuna kuin murhana; sen todistaa Daavidin tuomio (2. Sam. 1:13–16).

Jakeet 1–7

- Mitkä kaikki syyt vaikuttivat siihen, että Israel hävisi tämän sodan (1)?
- Miettikää Jonatanin viimeisiä hetkiä. Mitä hän koki, mitä ajatteli (2)?
- Miettikää Saulin viimeisiä hetkiä. Mikä olisi ollut itsemurhan vaihtoehto (3)?
- Mitä viimeiset sanat Saulista osoittavat (4)?
- Miettikää yksityiskohtia, miten miekkaan heittäytymällä kuollaan (4).
- Mikä Saulin kohtalossa oli mielestäsi traagisinta?
- Miten uskova voi välttyä joutumasta vähitellen luopion tielle?
- Mitä tämän sodan häviäminen vaikutti Israelin rajoihin? Katsokaa sekä uutta että vanhaa käännoästä (7)?

Jakeet 8–13

Jakeiden taustaa: 40 vuotta aikaisemmin Saul oli vapauttanut Gileadin Jabesin ammonilaisten käsistä (luku 11). Bet-Seanin kaupunki sijaitsi Jisreelin ja Jordanin laaksojen yhtymäkohdassa. Se kuului tähän aikaan filistealaisille. (Ks. kartalta!) Gilboan vuorelta oli 15 km Bet-Seaniin ja sieltä noin 20 km Gileadin Jabesiin.

- Katsokaa tarkkaan, mitä Saulin ruumiille ja sotavarustuksille tapahtui (8–10, ks. myös 1. Aik. 10:10)?
- Miksi ruumiin häpäisy koetaan kaikissa kulttuureissa erityisen suurena nöyryytyksenä?
- Millainen oli Jonatanin ruumiin kohtalo ja sen leposija (11–13)?

Jakeet 2. Sam. 1:1–16 (Luetaan hiljaa)

- Mitä Saulin kuolinpäivänä oikein tapahtui? Kumpi versio Saulin kuolemasta on mielestänne oikea, vai voiko nämä kaksi versiota yhdistää (4–10, vrt. 31:4)?
- Jos Saul oli elossa itsemurhayrityksensä jälkeen vielä jonkin aikaa, mitä hän silloin mahdollisesti koki ja ajatteli?
- Miksi Saulin kuolema oli Daavidille syvän surun aihe, vaikka tämä oli vainonnut häntä 10 vuotta (11–12, 17)?
- Mitä ajattelette Daavidin käytöksestä amalekilaista miestä kohtaan (13–16)?

Jakeet 2. Sam. 1:17–27 (Luetaan hiljaa)

- Luuletteko, että Daavid oli todella sydämestään pystynyt antamaan anteeksi sen, että Saul tuhosi hänen avioliittonsa Mikalin kanssa, erotti hänet Jonatanista ja ajoi hänet maanpakoon kymmeneksi vuodeksi?
- Minkä asioiden tähden Daavid kunnioitti Saulia?
- Mitä kaikkea Daavid menetti Jonatanin kuollessa?
- Mikä Daavidin valituslaulussa tekee sinuun suurimman vaikutuksen?

Lopuksi: Saul ei tahtonut tulla ympärileikkaamattomien lävistämäksi; se oli hänen mielestään hänen arvolleen sopimatonta. Jeesus sen sijaan suostui roomalaisten pakanoiden lävistämäksi, vaikka oli Israelin todellinen kuningas. Sen hinnan Jeesus maksoi kaikkien niiden ihmisten synneistä, joista 1. Samuelin kirja meille kertoo. Heidän syntinsä sovitettiin Jeesuksen ristillä niin kuin meidänkin. Viimeisellä tuomiolla ei kukaan kadotukseen joutuva voi syyttää Jumalaa siitä, etteikö tämä olisi antanut kaikkeansa meidän pelastamisksemme.